

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА
ЗА ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ТРЕБИЊЕ**

**REGULATORNA KOMISIJA
ZA ENERGETIKU
REPUBLIKE SRPSKE
TREBINJE**

**ОПШТИ УСЛОВИ
ЗА ИСПОРУКУ И СНАБДИЈЕВАЊЕ
ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ**

Требиње, август 2008. године

Садржај

ОПШТИХ УСЛОВА ЗА ИСПОРУКУ И СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ	
Члан 1. (Предмет)	6
Члан 2. (Примјена).....	7
Члан 3. (Циљ)	7
Члан 4. (Дефиниције и скраћенице).....	7
ГЛАВА I – ПРАВА ДИСТРИБУТЕРА, СНАБДЈЕВАЧА, КРАЈЊЕГ КУПЦА И ПРОИЗВОЂАЧА	
Члан 5. (Права дистрибутера)	10
Члан 6. (Права снабдјевача).....	11
Члан 7. (Права крајњег купца)	11
Члан 8. (Права произвођача)	12
ГЛАВА II – ОБАВЕЗЕ ДИСТРИБУТЕРА, СНАБДЈЕВАЧА, КРАЈЊЕГ КУПЦА И ПРОИЗВОЂАЧА	
Члан 9. (Обавезе дистрибутера)	12
Члан 10. (Обавезе снабдјевача)	13
Члан 11. (Обавезе крајњег купца)	14
Члан 12. (Обавезе произвођача)	15
ДИО ДРУГИ - УСЛОВИ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ЕЛЕКТРОДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ	
ГЛАВА I - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА САГЛАСНОСТ	
Члан 13. (Надлежност за издавање).....	15
Члан 14. (Обавеза прибављања електроенергетске сагласности).....	16
Члан 15. (Субјекат коме се издаје електроенергетска сагласност).....	16
Члан 16. (Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за објекте крајњег купца из категорије домаћинства)	16
Члан 17. (Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за објекте крајњег купца из категорије остала потрошња на ниском напону и јавна расвјета)	17
Члан 18. (Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за објекте крајњег купца на средњем напону)	18
Члан 19. (Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за производне објекте)	18
Члан 20. (Стандардни обрасци и упутства за прикључење)	19
Члан 21. (Рок и начин издавања електроенергетске сагласности)	19
Члан 22. (Садржај електроенергетске сагласности).....	19
Члан 23. (Период важења и чувања електроенергетске сагласности).....	21
Члан 24. (Електроенергетска сагласност за привремене објекте и градилишта).....	21
Члан 25. (Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за привремене објекте и градилишта)	21
Члан 26. (Жалба на рјешење о електроенергетској сагласности)	22
Члан 27. (Испуњавање услова из електроенергетске сагласности).....	22
ГЛАВА II - ПРИКЉУЧАК НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКУ МРЕЖУ	
Члан 28. (Прикључак објекта корисника мреже на дистрибутивну мрежу)	22

Члан 29. (Број прикључака на објекту крајњег купца)	23
Члан 30. (Прикључак привремених објеката и градилишта)	23
Члан 31. (Одговорност за пројектовање, изградњу прикључка и прикључење).....	23
Члан 32. (Рок изградње прикључка)	24
Члан 33. (Прикључење објекта)	24
Члан 34. (Привремено прикључење објекта).....	25
Члан 35. (Декларација о прикључку).....	25
Члан 36. (Прикључна снага)	26
Члан 37. (Накнада за прикључење).....	26
Члан 38. (Прикључак већег капацитета од потребног кориснику мреже).....	27
Члан 39. (Плаћање накнаде за прикључење)	28
Члан 40. (Обештећење инвеститора/крајњег купца).....	28
Члан 41. (Власништво над прикључком и уступање прикључка дистрибутеру).....	29
Члан 42. (Уговор о прикључењу).....	30
Члан 43. (Жалба у вези са закључењем уговора о прикључењу).....	31
Члан 44. (Неовлашћени прикључак).....	31
ДИО ТРЕЋИ - ИСПОРУКА И СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ	
ГЛАВА I – ПРИСТУП МРЕЖИ	
Члан 45. (Приступ мрежи)	31
Члан 46. (Уговор о приступу мрежи)	32
Члан 47. (Престанак важења уговора о приступу)	33
Члан 48. (Одбијање закључења уговора о приступу)	34
ГЛАВА II - СНАБДИЈЕВАЊЕ	
Члан 49. (Обављање дјелатности снабдијевања).....	34
Члан 50. (Право на резервно снабдијевање)	35
Члан 51. (Закључивање уговора о снабдијевању)	35
Члан 52. (Садржај уговора о снабдијевању)	35
Члан 53. (Престанак важења уговора о снабдијевању).....	36
Члан 54. (Одбијање закључења уговора о снабдијевању)	37
Члан 55. (Снабдијевање индиректног купца)	38
ГЛАВА III - УГОВОРИ	
Члан 56. (Врсте уговора).....	38
Члан 57. (Уступање уговора).....	39
Члан 58. (Обрасци уговора)	39
Члан 59. (Уговори о међусобним односима)	39
ГЛАВА IV - СИГУРНОСТ И СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА СНАБДИЈЕВАЊА	
Члан 60. (Сигурност снабдијевања).....	40
Члан 61. (Стандарди квалитета снабдијевања).....	40
Члан 62. (Напонски нивои и одступање од номиналног напона).....	40
Члан 63. (Номинална фреквенција)	41
Члан 64. (Показатељи квалитета снабдијевања).....	41
Члан 65. (Посебни услови испоруке).....	41
Члан 66. (Прекомјерно преузета реактивна енергија)	42
Члан 67. (Накнада штете због смањеног квалитета снабдијевања).....	42
Члан 68. (Развој дистрибутивне мреже)	43
Члан 69. (Учешће у развоју мреже)	43
ГЛАВА V – МЈЕРЕЊЕ	
Члан 70. (Мјерно мјесто)	44

Члан 71. (Састав мјерног слога).....	44
Члан 72. (Класа тачности мјерних трансформатора).....	45
Члан 73. (Класе тачности бројила електричне енергије).....	45
Члан 74. (Уклопни сат).....	46
Члан 75. (Пломбирање и жигосање мјерних уређаја).....	46
Члан 76. (Одржавање мјерних уређаја).....	46
Члан 77. (Ванредно баждарење мјерних уређаја).....	47
Члан 78. (Контрола мјерења и измјене на мјерном слогу).....	47
Члан 79. (Сметње или оштећења на мјерним уређајима).....	48
Члан 80. (Корекција обрачуна због грешке у мјерењу).....	48
ГЛАВА VI – ОЧИТАЊЕ, ОБРАЧУН, ФАКТУРИСАЊЕ И НАПЛАТА	
Члан 81. (Очитање мјерних уређаја).....	49
Члан 82. (Приступ мјерном мјесту ради очитања).....	50
Члан 83. (Обрачун, фактурисање и наплата утрошене електричне енергије).....	50
Члан 84. (Садржај рачуна).....	50
Члан 85. (Достављање рачуна).....	51
Члан 86. (Принципи наплате).....	52
Члан 87. (Плаћање рачуна).....	52
Члан 88. (Приговор на рачун).....	52
Члан 89. (Корекција обрачуна).....	53
ГЛАВА VII - НЕОВЛАШЋЕНА ПОТРОШЊА	
Члан 90. (Појам неовлашћене потрошње).....	54
Члан 91. (Утврђивање периода неовлашћене потрошње).....	54
Члан 92. (Обрачун неовлашћене потрошње).....	54
Члан 93. (Накнада за неовлашћену утрошену електричну енергију).....	56
ГЛАВА VIII – ОБУСТАВА И ОГРАНИЧЕЊЕ У ИСПОРУЦИ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ	
Члан 94. (Принципи ограничења и обуставе испоруке).....	57
Члан 95. (Разлози за обустављање и ограничење испоруке и преузимања).....	57
Члан 96. (Обустављање и ограничење испоруке и преузимања усљед планираних активности).....	57
Члан 97. (Обустављање и ограничење испоруке усљед непредвиђених околности).....	58
Члан 98. (Обустављање испоруке због радњи или пропуштања крајњег купца).....	58
Члан 99. (Обавјештење о искључењу).....	59
Члан 100. (Приговор на обавјештење о искључењу).....	60
Члан 101. (Ограничење искључења).....	60
Члан 102. (Искључење на захтјев крајњег купца и по уговору).....	61
Члан 103. (Накнада за обрачунску снагу за вријеме обуставе испоруке).....	61
Члан 104. (Поновно прикључење објекта крајњег купца).....	61
Члан 105. (Трошкови искључења и поновног прикључења).....	62
Члан 106. (Ограничење испоруке због несташице електричне енергије).....	62
Члан 107. (Приоритети за испоруку електричне енергије у случају опште несташице).....	63
Члан 108. (Објекти којима се може обуставити испорука електричне енергије због неплаћања, под посебним условима).....	64
Члан 109. (Накнаде штете због неосноване обуставе испоруке).....	65
ГЛАВА IX - ПРИГОВОРИ КРАЈЊИХ КУПАЦА	
Члан 110. (Поступак по приговору).....	65

Члан 111. (Рјешавање спорова)	66
ДИО ЧЕТВРТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	
Члан 112. (Закључење уговора о снабдијевању)	67
Члан 113. (Информисање о условима снабдијевања)	67
Члан 114. (Обрачун трошкова прикључења)	67
Члан 115. (Раздвајање дјелатности дистрибуције и снабдијевања).....	67
Члан 116. (Усклађивање докумената).....	68
Члан 117. (Обавјештавање купца о структури електричне енергије и утицај на животну средину)	68
Члан 118. (Прикључна снага објеката за које не постоји електроенергетска сагласност)	68
Члан 119. (Поновно прикључење објеката повратника).....	69
Члан 120. (Планови ограничења потрошње у случају несташице електричне енергије)	69
Члан 121. (Измјештање мјерних мјеста)	69
Члан 122. (Увођење стандарда IEC 60038 и EN 50160).....	69
Члан 123. (Рјешавање спорова који су у току)	70
Члан 124. (Тумачење Општих услова)	70
Члан 125. (Престанак важења)	70
Члан 126. (Ступање на снагу).....	70

На основу члана 23. алинеја 6. Закона о електричној енергији - пречишћени текст ("Службени Гласник Републике Српске" број 8/08) и члана 10. став (1) тачка 8. Статута Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске ("Службени Гласник Републике Српске" број 41/04, 67/07 и 113/07) Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске на 33. редовној сједници, одржаној 07.08.2008. године, донијела је

ОПШТЕ УСЛОВЕ ЗА ИСПОРУКУ И СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

Општим условима за испоруку и снабдијевање електричном енергијом (у даљем тексту: Општи услови) се уређују:

- а) услови и начин прикључења објеката крајњих купаца или произвођача електричне енергије на дистрибутивну мрежу, укључујући и издавање електроенергетске сагласности,
- б) услови и начин приступа и коришћења дистрибутивне мреже,
- в) услови и начин прикључења градилишта и привремених објеката,
- г) квалитет снабдијевања електричном енергијом,
- д) начин на који се утрошена електрична енергија мјери, читава, обрачунава и наплаћује,
- ђ) обавезе крајњег купца/произвођача у погледу заштите мјерних уређаја који су на његовом посједу од неовлашћеног приступа,
- е) захтјеви у погледу тачности мјерних уређаја,
- ж) услови и начин под којима може бити обустављена и ограничена испорука електричне енергије крајњем купцу,
- з) начин информисања крајњих купаца у случају обуставе и ограничења у испоруци електричне енергије,
- и) услови и начин на који се обрачунавају и исплаћују штете узроковане неоснованом обуставом испоруке електричне енергије, испоруком електричне енергије смањеног квалитета или ограничењем испоруке електричне енергије,
- ј) услови, начин, мјере и редосљед ограничења испоруке електричне енергије у случају опште несташице електричне енергије,
- к) услови под којим се испорука електричне енергије не обуставља купцима,

- л) мјере које се предузимају у случају кварова у електроенергетском систему и мјере заштите електроенергетског система од прекомјерне потрошње,
- љ) начин утврђивања снаге и количине неовлашћено утрошене електричне енергије, као и начин обрачуна и наплате тих количина електричне енергије и
- м) остали односи између дистрибутера, снабдјевача, крајњих купаца и произвођача чији су објекти прикључени на дистрибутивну мрежу.

Члан 2. (Примјена)

Општи услови примјењују се код обављања дјелатности снабдијевања и дистрибуције електричне енергије у Републици Српској, односно за регулисање међусобних односа, права и обавеза између крајњих купаца електричне енергије, корисника дозволе за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије, корисника дозволе за обављање дјелатности снабдијевања тарифних купаца електричном енергијом, корисника дозволе за обављање дјелатности трговине и снабдијевања електричном енергијом и корисника дозволе за производњу електричне енергије чији су објекти прикључени на дистрибутивну мрежу.

Члан 3. (Циљ)

Циљ доношења Општих услова је унапређење ефикасности, сигурности и правичности у испоруци и снабдијевању електричном енергијом, као и обезбјеђење транспарентног и недискриминаторског понашања субјеката у електроенергетском сектору.

Члан 4. (Дефиниције и скраћенице)

Термини и скраћенице који се користе у Општим условима имају сљедеће значење:

"активна електрична енергија" означава мјеру производње или потрошње активне снаге у одређеном временском периоду и обично се изражава у киловат часовима (kWh), мегават часовима (MWh) или гигават часовима (GWh);

"активна снага" означава реалну компоненту привидне снаге, обично изражену у киловатима (kW) или мегаватима (MW);

"високонапонска мрежа" је мрежа називног напона 110 kV, 220 kV и 400 kV (напонски ниво изнад 35 kV);

"виша сила" подразумијева непредвидиве природне догађаје који имају карактер елементарних непогода (поплаве, потреси, пожари, атмосферска пражњења, вјетрови, прекомјерни лед и слично), као и непосредну ратну опасност и ратно стање који су проглашени од стране надлежног државног органа;

"дистрибуција" означава пренос електричне енергије путем средњенапонске и нисконапонске дистрибутивне мреже са циљем њене испоруке купцима и не подразумијева снабдијевање електричном енергијом;

"дистрибутивна мрежа" означава електричну мрежу која се простире од мјеста разграничења са мрежом преноса, односно од прикључка електрана прикључених на

дистрибутивну мрежу, до прикључка електроенергетских објеката крајњих купаца на средњем и ниском напону;

"дистрибутер (оператор дистрибутивног система)" означава правно лице одговорно за рад (погон), управљање, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном подручју, укључујући повезивање са другим системима, а све у циљу дугорочне способности система да испуни разумне захтјеве за дистрибуцијом електричне енергије;

"електроенергетска сагласност" означава документ којим се дефинишу електроенергетски и технички услови које треба да испуни планирани електроенергетски објекат корисника мреже прије прикључења на дистрибутивну мрежу;

"електроенергетски објекти корисника" означавају електроенергетске објекте крајњег купца/произвођача (водови, уређаји, постројења и инсталације) који се налазе иза мјеста прикључења;

"електроенергетско предузеће" означава предузеће које обавља једну или више електроенергетских дјелатности утврђених Законом;

"заједничка потрошња" означава потрошњу електричне енергије, регистровану на једном бројилу, коју користи више крајњих купаца;

"Закон" означава Закон о електричној енергији у Републици Српској;

"испорука електричне енергије" означава пренос електричне енергије до купца или крајњег купца, односно предају електричне енергије из објекта једног електроенергетског субјекта у објекат другог електроенергетског субјекта или крајњег купца;

"катеорије потрошње и тарифне групе" подјела потрошача на основу карактеристика потрошње електричне енергије, према напону на мјесту преузимања, времену потрошње, максималном оптерећењу, врсти мјерних уређаја и намјени коришћења електричне енергије, прописана тарифним системом;

"квалификовани купац" означава купца чији су електроенергетски објекти прикључени на преносну или дистрибутивну мрежу и који је стекао право да електричну енергију купује од снабдјевача по свом избору;

"класа тачности" означава класу мјерног уређаја који задовољава метролошке захтјеве потребне за одржавање грешака у одређеним границама;

"корисник мреже" означава физичко или правно лице које предаје електричну енергију у дистрибутивну мрежу или је из ње преузима (произвођачи, крајњи купци и снабдјевачи);

"крајњи купац" означава купца који купује електричну енергију за своје властите потребе и коришћење;

"купци из категорије домаћинства" крајњи купци чија потрошња обухвата потрошњу електричне енергије у становима, кућама за становање и одмор, потрошњу за освјетљење припадајућих споредних просторија за домаћинство, гаража, прилаза стамбеним објектима, стубишну расвјету, лифтове и заједничке ТВ уређаје;

"купци из категорије јавна расвјета" крајњи купци чија потрошња обухвата потрошњу електричне енергије за расвјету улица, тргова, путева, мостова, тунела на путним комуникацијама, пјешачких прелаза, уређаја за сигнализацију, паркова и историјских споменика;

"купци из категорије остала потрошња на ниском напону" крајњи купци који преузимају електричну енергију на напонском нивоу мањем од 1 kV осим купаца из категорије потрошње "домаћинства" и "јавна расвјета";

"купци на средњем напону" крајњи купци који преузимају електричну енергију на напонским нивоима од 1 kV до 35 kV укључујући и те напонске нивое;

"мјерно мјесто" означава мјесто на којем се мјерним уређајима мјери количина електричне енергије и/или снаге коју корисник мреже преузима и/или испоручује у мрежу и по правилу је мјесто разграничења одговорности за предату, односно преузету електричну енергију између дистрибутера и корисника мреже (примопредајно мјесто).

"мјесто прикључења" (тачка напајања) представља мјесто у којем се завршава прикључак а почиње електроенергетски објекат крајњег купца или произвођача;

"називни напон" означава напон којим су мрежа или опрема означени и у односу на који се дају њихове радне карактеристике;

"накнада за прикључење" представља укупан новчани износ који корисник мреже треба да плати дистрибутеру ради прикључења својих објеката на дистрибутивну мрежу, а обухвата накнаду за изградњу прикључка и накнаду за обезбјеђење услова за прикључење кроз повећање капацитета дистрибутивне мреже;

"неквалификовани купац или тарифни купац" означава крајњег купца који се снабдијева електричном енергијом на регулисани начин и по регулисаним цијенама у складу са законом и актима РЕРС-а;

"нисконапонска мрежа" означава дистрибутивну мрежу називног напона 400/230 V (називни напон мањи од 1 kV);

"нови крајњи купац" означава крајњег купца чији се електроенергетски објекат први пут прикључује на електроенергетску мрежу или чији је електроенергетски објекат био искључен са електроенергетске мреже дуже од пет година;

"обрачунски период" означава временски период између два читавања бројила ради обрачуна утрошене електричне енергије и снаге, за који се издаје рачун крајњем купцу;

"привидна снага" означава комплексни производ напона (у волтима) и јачине струје (у амперима) и састоји се од реалне компоненте (активне снаге) и имагинарне компоненте (реактивне снаге), а обично се изражава у киловолт-амперима (kVA) или мегаволт-амперима (MVA);

"прикључак" означава скуп електричних водова, опреме и мјерних уређаја којим се електроенергетски објекат крајњег купца или произвођача спаја са дистрибутивном мрежом;

"прикључење" означава радње којима се прикључак повезује са дистрибутивном мрежом и електроенергетски објекат крајњег купца/произвођача ставља под напон;

"**прикључна снага**" означава номиналну снагу прикључка крајњег купца која се одређује на основу номиналне струје главног инсталационог осигурача или подешене струје уређаја за ограничење оптерећења (и називног напона напајања) код крајњих купаца којима се обрачунска снага не утврђује мјерењем, односно означава одобрену вршну снагу код крајњих купаца којима се обрачунска снага утврђује мјерењем;

"**реактивна електрична енергија**" означава мјеру производње или потрошње реактивне снаге у одређеном временском периоду. Обично се изражава у киловар часовима (kVArh), мегавар часовима (MVarh) или гигававар часовима (GVArh);

"**реактивна снага**" означава имагинарну компоненту привидне снаге која се обично изражава у киловарима (kVAr) или мегаварима (MVar);

"**регулисане цијене**" означавају цијене производа и услуга регулисане од стране надлежне регулаторне комисије;

"**снабдјевач**" означава корисника дозволе за обављање дјелатности снабдијевања тарифних купаца електричном енергијом ("снабдјевач тарифних купаца") и корисника дозволе за обављање дјелатности трговине и снабдијевања електричном енергијом издате од стране РЕРС-а и корисника дозволе за снабдијевање електричном енергијом другог реда издате од стране ФЕРК-а ("снабдјевач квалификованих купаца");

"**средњенапонска мрежа**" означава дистрибутивну мрежу називног напона 10 kV, 20 kV и 35 kV (номинални напонски ниво између 1 kV и 35 kV);

"**универзална услуга**" означава право купца на снабдијевање електричном енергијом одређеног квалитета по економски оправданим, лако и јасно упоредивим и транспарентним цијенама;

"**ИЕС**" означава Међународну комисију за електротехнику (International Electrotechnical Commission);

"**НОС**" означава Независног оператора система у Босни и Херцеговини;

"**РЕРС**" означава Регулаторну комисију за енергетику Републике Српске;

"**ФЕРК**" означава Регулаторну комисију за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине.

ГЛАВА I – ПРАВА ДИСТРИБУТЕРА, СНАБДЈЕВАЧА, КРАЈЊЕГ КУПЦА И ПРОИЗВОЂАЧА

Члан 5. (Права дистрибутера)

Дистрибутер има право:

- а) на несметан приступ посједу крајњег купца/произвођача ради изградње и одржавања (прегледа, ревизије и ремонта) прикључка, укључујући и пломбирање, контролу, подешавање и читавање мјерних уређаја, преглед и провјеру исправности инсталација у објекту крајњег купца/произвођача,

- б) на накнаду за коришћење дистрибутивне мреже од корисника мреже у складу са тарифним системом и тарифним ставовима за кориснике дистрибутивних система, Општим условима и уговором о приступу мрежи закљученим са снабдјевачем, крајњим купцем или произвођачем,
- в) утврдити количину, обрачунати и наплатити неовлашћено преузету електричну енергију, у случају недозвољеног прикључења објекта крајњег купца на дистрибутивну мрежу или у случају било ког другог вида неовлашћене потрошње електричне енергије,
- г) ограничити и обуставити испоруку електричне енергије крајњем купцу у случајевима утврђеним Законом и Општим условима и
- д) наложити кориснику мреже да сведе погонске електроенергетске величине на вриједности из електроенергетске сагласности и/или уговорене вриједности.

**Члан 6.
(Права снабдјевача)**

Снабдјевач има право:

- а) приступа дистрибутивној мрежи ради снабдијевања купаца електричном енергијом,
- б) испоставити и наплатити рачун за утрошену електричну енергију у роковима предвиђеним Општим условима и уговором са крајњим купцем,
- в) захтијевати накнаду штете проузроковане радњом или пропуштањем крајњег купца и
- г) захтијевати од дистрибутера обуставу испоруке електричне енергије у случају неиспуњења уговорних обавеза од стране крајњег купца.

**Члан 7.
(Права крајњег купца)**

Крајњи купац има право:

- а) поднијети захтјев за добијање електроенергетске сагласности,
- б) на закључење уговора о прикључењу објекта на дистрибутивну мрежу и прикључење својих објеката и опреме на дистрибутивну мрежу када испуни услове из електроенергетске сагласности, у складу са одредбама Општих услова и других прописа и техничких стандарда,
- в) на универзалну услугу снабдијевања електричном енергијом, ако припада групи купаца на коју се ова услуга односи,
- г) на снабдијевање електричном енергијом и приступ мрежи на недискриминирајући начин и на уговорној основи,
- д) на избор снабдјевача електричном енергијом у складу са отварањем тржишта,
- ђ) поднијети приговор на недопуштenu радњу, пропуст или грешку електроенергетског предузећа у складу са Општим условима,

- е) на накнаду штете, од електроенергетског предузећа, која је проузрокована неоснованом обуставом испоруке електричне енергије, испоруком електричне енергије смањеног квалитета или неоправданим ограничењем испоруке електричне енергије у складу са одредбама Општих услова и уговорима и
- ж) да буде информисан о свим значајним питањима у вези са снабдијевањем електричном енергијом, на прикладан начин.

**Члан 8.
(Права произвођача)**

Произвођач електричне енергије чији се објекти прикључују на дистрибутивну мрежу има право:

- а) на недискриминисан приступ дистрибутивној мрежи према начелима регулисаног приступа треће стране,
- б) на прикључење својих објеката и опреме на дистрибутивну мрежу, када су прикључак и објекат изведени у складу са електроенергетском сагласношћу, уговором о прикључењу и техничким правилима и прописима,
- в) на изградњу директног вода до купца, уз претходну сагласност РЕРС-а, уколико је из оправданог разлога одбијен приступ дистрибутивној мрежи и
- г) да буде информисан о свим значајним питањима у вези са прикључењем на дистрибутивну мрежу и испоруком електричне енергије, на прикладан начин.

**ГЛАВА II – ОБАВЕЗЕ ДИСТРИБУТЕРА, СНАБДЈЕВАЧА,
КРАЈЊЕГ КУПЦА И ПРОИЗВОЂАЧА**

**Члан 9.
(Обавезе дистрибутера)**

Дистрибутер је обавезан:

- а) управљати дистрибутивним системом, одржавати и развијати дистрибутивну мрежу,
- б) омогућити приступ и коришћење дистрибутивне мреже произвођачима, снабдјевачима, тарифним и квалификованим купцима електричне енергије на транспарентан и недискриминирајући начин, у складу са техничким могућностима дистрибутивне мреже,
- в) издавати електроенергетску и остале сагласности из своје надлежности, прописивати техничке услове за прикључење на дистрибутивну мрежу, пројектовати прикључак, набављати опрему и изградити прикључак, провјеравати техничку усаглашеност прикључка објекта крајњег купца са условима из електроенергетске сагласности и уговора о прикључењу и прикључити објекте крајњег купца/произвођача на дистрибутивну мрежу,

- г) одржавати, вршити замјену и верификацију (преглед и жигосање) мјерних уређаја у складу са техничким и метролошким прописима и захтјевима,
- д) обезбиједити испоруку електричне енергије и услуге крајњим купцима у складу са законом, прописима РЕРС-а, техничким прописима и стандардима и закљученим уговорима,
- ђ) водити уредну евиденцију о ограничењима и прекидима испоруке електричне енергије из које се могу утврдити трајање и разлози застоја или ограничења у испоруци електричне енергије, те уредно архивирати и чувати документацију у складу са прописима,
- е) очитавати бројила електричне енергије крајњих купаца, похрањивати и ажурирати податке везане за мјерења,
- ж) одржавати услужни центар за пружање информација, пријема и рјешавања приговора и жалби, те подршке и савјетовања корисника мреже,
- з) обезбиједити адекватан начин доставе обавјештења корисницима мреже,
- и) поступати по приговорима крајњих купаца у складу са одредбама Општих услова,
- ј) на писани захтјев крајњег купца доставити одговор у писаној форми о нивоу квалитета снабдијевања електричном енергијом на његовом мјерном мјесту,
- к) израдити дистрибутивна мрежна правила и доставити их на одобрење РЕРС-у као и све измјене и допуне у складу са Законом,
- л) накнадити штету крајњем купцу проузроковану неоснованом обуставом испоруке електричне енергије и испоруком електричне енергије смањеног квалитета,
- љ) израдити уговоре за регулисање односа са корисницима дистрибутивне мреже и јасна упутства и обрасце за поступања купаца и произвођача у остварењу својих права и обавеза и учинити их доступним купцима и произвођачима на прикладан начин,
- м) на прикладан начин учинити доступним корисницима мреже прописе у вези са приступом и коришћењем дистрибутивне мреже, као и листу свих снабдјевача квалификованих купаца.

Члан 10.
(Обавезе снабдјевача)

Снабдјевач је обавезан:

- а) понудити закључивање уговора и обезбиједити њихову доставу крајњим купцима, без наплате трошкова,
- б) закључити уговор о снабдијевању са крајњим купцем кога снабдијева електричном енергијом и регулисати коришћење мреже са дистрибутером у случајевима прописаним Општим условима,
- в) обрачунавати, фактурисати и наплаћивати утрошену електричну енергију,

- г) похрањивати и ажурирати податке у вези са обрачуном и наплатом рачуна или било које друге потребне податаке, као што је прописано,
- д) водити уредну евиденцију о ограничењима и прекидима снабдијевања електричном енергијом из које се могу утврдити разлози и трајање ограничења или прекида, у складу са прописима,
- ђ) одржавати услужни центар за пружање информација, пријема и рјешавања приговора и жалби, те подршку и савјетовање крајњих купаца, самостално или у сарадњи са дистрибутером,
- е) обезбиједити адекватан начин доставе свих обавјештења упућених крајњим купцима,
- ж) поступати по приговорима крајњих купаца у складу са одредбама Општих услова,
- з) обезбиједити крајњим купцима електричну енергију и услуге у складу са законом, прописима РЕРС-а, техничким прописима и стандардима и закљученим уговорима,
- и) накнадити крајњем купцу штету проузроковану неоснованом обуставом испоруке електричне енергије,
- ј) изградити јасна упутства и обрасце за поступање крајњих купаца у остварењу својих права и обавеза у вези са снабдијевањем електричном енергијом и учинити их доступним купцима на прикладан начин и
- к) на прикладан начин учинити доступним прописе у вези са снабдијевањем купаца електричном енергијом.

Члан 11.
(Обавезе крајњег купца)

- (1) Ради регулисања односа са дистрибутером и снабдјевачем нови крајњи купац је обавезан:
- а) поднијети дистрибутеру захтјев за издавање електроенергетске сагласности у складу са одредбама Општих услова,
  - б) поднијети захтјев и закључити уговор о прикључењу са дистрибутером.
- (2) Крајњи купац има сљедеће обавезе:
- а) закључити уговор о снабдијевању са снабдјевачем и уговор о приступу са дистрибутером, уколико одредбе о приступу мрежи нису регулисане уговором о снабдијевању,
  - б) редовно и благовремено плаћати преузету електричну енергију,
  - в) омогућити несметан приступ посједу, прикључку и инсталацијама у објекту овлашћеним лицима дистрибутера,
  - г) одржавати у исправном стању инсталације и опрему у свом власништву,
  - д) накнадити штету дистрибутеру проузроковану кваровима због својих нестручних радњи, као и неповољним повратним дејством својих уређаја на дистрибутивну мрежу,

- ђ) заштитити мјерне уређаје, који су на његовом посједу, од неовлашћеног приступа,
- е) благовремено одјавити коришћење прикључка и пријавити друге промјене у вези са прикључком,
- ж) обавјештавати дистрибутера о неисправностима и уоченим промјенама на прикључним и мјерним уређајима.

Члан 12.
(Обавезе произвођача)

Произвођач електричне енергије чији се објекти прикључују на дистрибутивну мрежу има обавезу:

- а) прије прикључења новог производног објекта или промјене снаге постојећих агрегата да поднесе захтјев дистрибутеру за издавање електроенергетске сагласности,
- б) поднијети захтјев и закључити уговор о прикључењу којим ће се регулисати изградња прикључка и прикључење објекта на електроенергетски систем, те уградња мјерних уређаја према условима из електроенергетске сагласности,
- в) закључити уговор о приступу мрежи са дистрибутером и приступати мрежи у складу са уговором о продаји електричне енергије,
- г) израдити погонско упутство о раду електране, у договору са дистрибутером,
- д) омогућити овлашћеним лицима дистрибутера приступ и читање мјерних уређаја,
- ђ) заштитити мјерне уређаје који су у његовом посједу од неовлашћеног приступа и
- е) обавјештавати дистрибутера о евентуалним кваровима на мјерном мјесту и/или застојима и кваровима на производним јединицама.

**ДИО ДРУГИ - УСЛОВИ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ НА
ЕЛЕКТРОДИСТРИБУТИВНУ МРЕЖУ**

ГЛАВА I - ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА САГЛАСНОСТ

Члан 13.
(Надлежност за издавање)

(1) Електроенергетску сагласност за прикључење објеката на дистрибутивну мрежу издаје корисник дозволе за дистрибуцију електричне енергије на дистрибутивном подручју гдје се налазе објекти који се прикључују.

(2) На захтјев органа управе надлежног за издавање услова за уређење простора дистрибутер издаје сагласност на локацију.

Члан 14.

(Обавеза прибављања електроенергетске сагласности)

(1) Електроенергетска сагласност се прибавља за сваки појединачни прикључак објекта на дистрибутивну мрежу који се први пут прикључује на дистрибутивну мрежу, односно за објекат који је у периоду дужем од пет година био искључен са дистрибутивне мреже.

(2) Уколико прикључак има више мјерних мјеста, власник објекта или инвеститор може прибавити једну електроенергетску сагласност која садржи податке о прикључној снази и друге потребне податке за свако појединачно мјерно мјесто.

(3) Нова електроенергетска сагласност се прибавља ако се на захтјев постојећег корисника мреже мијењају параметри прикључка на основу којих је издата ранија електроенергетска сагласност и то код:

- а) промјене прикључне снаге,
- б) промјене прикључка,
- в) промјене техничких карактеристика уређаја крајњег купца који имају изражен повратни утицај на дистрибутивну мрежу,
- г) обједињавања више мјерних мјеста у једно мјерно мјесто,
- д) подјеле мјерног мјеста на већи број мјерних мјеста и
- ђ) промјене намјене потрошње електричне енергије.

(4) Код реконструкције или замјене објекта који је био прикључен на дистрибутивну мрежу крајњи купац није обавезан прибавити нову електроенергетску сагласност, осим у случајевима из става (3) овог члана.

(5) У случају када се мијења или реконструише прикључак на захтјев дистрибутера, дистрибутер издаје одговарајућу декларацију о прикључку кориснику мреже која садржи податке о изведеном стању.

Члан 15.

(Субјекат коме се издаје електроенергетска сагласност)

(1) Електроенергетска сагласност издаје се на захтјев власника објекта или инвеститора прије издавања одобрења за грађење.

(2) У случају промјене власништва над објектом остаје на снази издата електроенергетска сагласност за тај објекат.

Члан 16.

(Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за објекте крајњег купца из категорије домаћинства)

(1) Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за прикључење објекта крајњег купца из категорије домаћинства на дистрибутивну мрежу садржи следеће податке и доказе о:

- а) подносиоцу захтјева,
- б) урбанистичкој сагласности или други доказ о локацији, врсти и намјени објекта,
- в) потребној прикључној снази,
- г) планираној (процијењеној) инсталисаној снази и врсти трошила,
- д) процијењеној годишњој потрошњи електричне енергије,
- ђ) предвиђеном року прикључења објекта на мрежу,
- е) предложеном начину на који ће се објекат прикључити на дистрибутивну мрежу (надземни, подземни, једнофазни, трофазни прикључак),
- ж) уплати накнаде трошкова за издавање сагласности, и
- з) друге техничке податке и документацију потребне за издавање електроенергетске сагласности.

(2) Поред података из става (1) овог члана када захтјев подноси постојећи крајњи купац прилажу се и сљедећи докази и подаци о:

- а) локацији мјерног мјеста и врсти мјерења за испоручену електричну енергију и
- б) евентуалној припремљености електричних инсталација за даљинско управљање потрошњом примјеном неког од система даљинског управљања.

Члан 17.

(Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за објекте крајњег купца из категорије остала потрошња на ниском напону и јавна расвјета)

(1) Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за прикључење на дистрибутивну мрежу за објекте крајњег купца из категорије остала потрошња на ниском напону садржи податке из члана 16. Општих услова, а може садржавати и сљедеће податке и доказе о:

- а) специјалним уређајима или опреми крајњег купца (мотори већих снага, начин пуштања у рад, претварачки уређаји и други уређаји који могу имати негативан повратни утицај на мрежу),
- б) предвиђеном режиму коришћења електричне енергије (смјенски рад, сезонски рад, број радних дана у недјељи и слично),
- в) максималном времену за обнову напајања електричном енергијом након испада (непланираног прекида), прихватљивом за крајњег купца и
- г) инсталисаној снази трошила и максималној једновременој снази објекта.

(2) Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за прикључење објекта крајњег купца из категорије јавна расвјета на дистрибутивну мрежу садржи податке из члана 16. општих услова, а може садржавати и податке из става (1) тачка в) и г) овог члана.

Члан 18.

(Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за објекте крајњег купца на средњем напону)

Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за прикључење на дистрибутивну мрежу за објекте крајњег купца на средњем напону садржи податке из члана 16. и члана 17. Општих услова, а може садржавати и сљедеће податке и доказе:

- а) о усклађености са плановима о уређењу простора (локацијски услови) и условима који се односе на електроенергетске објекте,
- б) за процјену повратног утицаја опреме и инсталација у објекту крајњег купца на дистрибутивну мрежу и
- в) друге информације које се односе на подносиоца захтјева, његове активности, енергетске елементе његових инсталација и трошила, услова рада и сл., тако да се могу одредити потребни елементи за дефинисање и одређивање карактеристика објекта који се прикључује на дистрибутивну мрежу и обавити комплетна енергетска анализа за одређено примопредајно мјесто.

Члан 19.

(Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за производне објекте)

(1) Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за прикључење производног објекта на дистрибутивну мрежу садржи сљедеће податке и доказе о:

- а) власнику електроенергетског објекта,
- б) врсти примарних извора енергије,
- в) напонском нивоу мреже на који се објекат прикључује,
- г) броју агрегата,
- д) номиналној снази по агрегату, номиналном фактору снаге,
- ђ) укупној номиналној снази електране,
- е) номиналној активној и реактивној снази по агрегатима и укупно,
- ж) предвиђеној годишњој производњи по мјесецима,
- з) властитом извору напајања,
- и) максималној снази коју електрана преузима из мреже,
- ј) једнополној шеми електране,
- к) врсти и садржају мјерног слога,
- л) врсти заштите агрегата и припадајућих трансформатора,
- љ) основи за прорачун струја кратких спојева на мјесту у којем се прикључак спаја на дистрибутивну мрежу,
- м) предвиђеном времену прикључења на мрежу,
- н) уплати накнаде за издавање сагласности,

- њ) изводу из катастарског плана са уцртаним објектом за који се захтијева издавање сагласности (за постојеће објекте) и
- о) остале податке или документацију потребну за издавање сагласности.

Члан 20.

(Стандардни обрасци и упутства за прикључење)

- (1) Дистрибутер је дужан израдити стандардни образац захтјева за издавање електроенергетске сагласности, те стандардне обрасце електроенергетске сагласности за поједине електроенергетске објекте.
- (2) Дистрибутер је обавезан да донесе и објави упутство о начину, условима и процедури за прикључење објеката крајњих купаца и произвођача на дистрибутивну мрежу и посебно упутство за прикључење електрана инсталисане снаге до 10 MW које користе обновљиве изворе или когенерацијског постројења.
- (3) Стандардни обрасци и упутства морају бити доступни крајњим купцима путем интернет странице дистрибутера и услужног центра.
- (4) Дистрибутер је дужан без накнаде поучавати крајње купце, посебно из категорије домаћинства, о начину подношења и попуњавања захтјева за издавање сагласности и закључења уговора о прикључењу.

Члан 21.

(Рок и начин издавања електроенергетске сагласности)

- (1) Дистрибутер одлучује о захтјеву за издавање електроенергетске сагласности у складу са одредбама Закона о општем управном поступку, а најкасније у року од 30 дана од дана подношења захтјева.
- (2) Одлука о издавању електроенергетске сагласности се доноси у форми рјешења, а саставни дио рјешења је попуњен стандардни образац електроенергетске сагласности.
- (3) Рјешење о електроенергетској сагласности обавезно садржи и упутство о правном средству.

Члан 22.

(Садржај електроенергетске сагласности)

- (1) Електроенергетска сагласност садржи сљедеће податке и електроенергетске и техничке услове које треба да испуни планирани електроенергетски објекат корисника мреже прије прикључења на дистрибутивну мрежу и то:
  - а) податке о подносиоцу захтјева,
  - б) опште податке о објекту за који се издаје електроенергетска сагласност,
  - в) електроенергетске и техничке услове:
    - 1) називни напон напајања,
    - 2) инсталисану снагу електроенергетског објекта,
    - 3) одобрену вршну снагу,
    - 4) прикључну снагу,

- 5) намјену потрошње, категорију потрошње и тарифну групу купаца,
  - 6) фактор снаге ($\cos\phi$) при вршној снази,
  - 7) могућу годишњу потрошњу/производњу,
  - 8) допуштени повратни утицај на мрежу,
  - 9) тип прикључка и мјесто у којем се прикључак спаја на дистрибутивну мрежу,
  - 10) водови које је потребно изградити као дио дистрибутивне мреже (уколико је потребна изградња),
  - 11) трансформаторске станице (уколико је потребна изградња),
  - 12) садржај мјерног слога и локацију мјерног мјеста,
  - 13) врсту заштитних и управљачких уређаја,
  - 14) начин заштите од пренапона и заштитне мјере за човјека,
  - 15) начин управљања потрошњом,
  - 16) властити извори напајања,
  - 17) вриједност струје земљоспоја и снага кратког споја у мјесту у којем се прикључак спаја на дистрибутивну мрежу,
  - 18) обавезу уградње подфреквентне заштите (за купце на средњем напону),
  - 19) тип електране,
  - 20) инсталисану снагу електране,
  - 21) број агрегата и
  - 22) друге податке битне за пројектовање и обезбјеђење одговарајуће документације,
- г) начин и услове управљања објектом,
- д) услове употребе објекта,
- ђ) период важења електроенергетске сагласности и услове под којим је корисник мреже дужан прибавити нову електроенергетску сагласност,
- е) информацију о потреби закључења уговора о прикључењу и вријеме када се предвиђа прикључење на мрежу,
- ж) програм обавезних испитивања електроенергетских објеката корисника мреже прије прикључења и
- з) друге услове дефинисане у стандардима, техничким препорукама дистрибутера, Дистрибутивним мрежним правилима и Општим условима.
- (2) Електроенергетска сагласност, за прикључак објекта који има више мјерних мјеста, садржи податке о прикључој снази и друге потребне податке за свако појединачно мјерно мјесто.
- (3) Податак из става (1) и (2) овог члана који није примјењив за одређеног корисника мреже не треба бити садржан у електроенергетској сагласности.

Члан 23.

(Период важења и чувања електроенергетске сагласности)

- (1) Период важења електроенергетске сагласности није ограничен.
- (2) Период важења електроенергетске сагласности, изузетно, се може ограничити ако за то постоје оправдани технички или други разлози, што се прописује у издатој електроенергетској сагласности, укључујући и могућност продужења ако разлог ограничења буде отклоњен.
- (3) Издата електроенергетска сагласност престаје да важи уколико:
  - а) подносилац захтјева не закључи уговор о прикључењу у року од двије године од дана издавања рјешења, с тим да се овај рок може продужити за још двије године,
  - б) корисник мреже трајно раскине уговор о приступу или
  - в) је објекат корисника мреже био искључен у непрекидном периоду дужем од пет година, уколико одредбама Општих услова није другачије прописано.
- (3) Дистрибутер је обавезан чувати електроенергетску сагласност и све накнадне измјене све до трајне демонтаже прикључка, у складу са прописима о архивирању.

Члан 24.

(Електроенергетска сагласност за привремене објекте и градилишта)

- (1) Електроенергетска сагласност издаје се и за привремене објекте и градилишта.
- (2) Привременим објектима, у смислу става (1) овог члана, сматрају се објекти (уређаји) који користе електричну енергију повремено, односно привремено, али не дуже од 18 мјесеци на једној локацији, као што су покретни циркуси, рингишпили и други уређаји за забаву, покретни киосци сезонског карактера, репортажна телевизијска кола, мјешалице за бетон, камп приколице и слично.
- (3) Под градилиштем, у смислу става (1) овог члана, сматра се објекат у изградњи за који је издато рјешење о одобрењу за грађење.

Члан 25.

(Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за привремене објекте и градилишта)

- (1) Захтјев за издавање електроенергетске сагласности за прикључење привремених објеката и градилишта на електроенергетску мрежу дистрибутера садржи доказе и податке о:
  - а) подносиоцу захтјева,
  - б) адреси, локацији, врсти и намјени објекта,
  - в) намјени потрошње електричне енергије,
  - г) периоду трајања прикључења,
  - д) укупно инсталисаној снази трошила и вршном оптерећењу,
  - ђ) мјесту и начину прикључења,
  - е) уплати трошкова за издавање електроенергетске сагласности.

- (2) Захтјев из става (1) овог члана подноси се на обрасцу дистрибутера.
- (3) Уз захтјев за издавање електроенергетске сагласности прилаже се одобрење надлежног органа којим се одређује локација, врста и намјена објекта када је прибављање таквог одобрења прописано.

Члан 26.

(Жалба на рјешење о електроенергетској сагласности)

- (1) Подносилац захтјева може поднијети РЕРС-у жалбу на рјешење о електроенергетској сагласности у року од 15 дана од дана пријема рјешења.
- (2) Жалба се подноси путем дистрибутера који је донио рјешење о електроенергетској сагласности и који је дужан по жалби поступити у складу са одредбама Закона о општем управном поступку.
- (3) РЕРС одлучује о жалби у року од 60 дана од дана пријема жалбе са потребном документацијом, а у складу са одредбама Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби.

Члан 27.

(Испуњавање услова из електроенергетске сагласности)

- (1) Електроенергетски и технички услови које пропише дистрибутер у електроенергетској сагласности су обавезујући за корисника мреже и не могу се мијењати приликом изградње новог или реконструкције постојећег објекта, без сагласности дистрибутера.
- (2) Дистрибутер прописује који услови из електроенергетске сагласности се могу мијењати без издавања нове сагласности, као и разлоге за такве измјене.

ГЛАВА II - ПРИКЉУЧАК НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКУ МРЕЖУ

Члан 28.

(Прикључак објекта корисника мреже на дистрибутивну мрежу)

- (1) Електроенергетски објекат корисника мреже повезује се са дистрибутивном мрежом преко прикључка.
- (2) Врсте прикључка у смислу њихове стандардизације и прилагођавања што већем броју корисника мреже (стандардни прикључак), односно њихове специфичности за поједине кориснике мреже (нестандардни прикључак), као и различити типови изведбе ових прикључака утврђују се у складу са методологијом за утврђивање накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу (у даљем тексту: Методологија), коју у складу са чланом 23. Закона доноси РЕРС.
- (3) Типска изведба, односно врста прикључка је основ за дефинисање техничких услова електроенергетске сагласности и за закључење уговора о прикључењу.
- (4) Прикључни вод крајњег купца се изводи непрекидним проводником од мјеста у којем се прикључак спаја на дистрибутивну мрежу до мјерног мјеста, осим прикључка објекта крајњег купца на средњем напону чије је мјерно мјесто лоцирано на нисконапонској страни трафостанице X/0,4 kV.

Члан 29.

(Број прикључака на објекту крајњег купца)

- (1) Један објекат у правилу има један прикључак.
- (2) Изузетно, у случају када објекат има више пословно - стамбених јединица може се прикључење објекта извести са више прикључака, уколико је таква изведба технички и економски оправдана.
- (3) Уколико објекат, због сигурности напајања, има више од једног прикључка, изведених из једног или више електроенергетских објеката дистрибутера, дистрибутер закључује један уговор о прикључењу са крајњим купцем.
- (4) Ако објекат има једно обрачунско мјерно мјесто за регистрацију заједничке потрошње електричне енергије на уређајима као што је лифт, стубишно свјетло, антена, хидрофор и слично, такво мјерно мјесто се третира као посебан прикључак или као дио групног прикључка са посебним мјерним мјестом у складу са Методологијом.

Члан 30.

(Прикључак привремених објеката и градилишта)

- (1) Прикључак градилишта се по правилу изводи као дио прикључка трајног објекта крајњег купца.
- (2) У случају из става (1) овог члана, уговором о прикључењу се утврђује опрема, радови и вриједност прикључка градилишта који ће се користити као дио прикључка трајног објекта, у сврху обрачуна накнаде за прикључење трајног објекта.
- (3) Дистрибутер је дужан искључити са мреже прикључак градилишта и привременог објекта који се не користи за намјену за коју је изграђен.
- (4) Прикључак градилишта који није изведен као дио прикључка трајног објекта и прикључак привременог објекта, власник је дужан да уклони о свом трошку најкасније у року од седам дана од дана престанка намјене за коју је прикључак изграђен.

Члан 31.

(Одговорност за пројектовање, изградњу прикључка и прикључење)

- (1) Дистрибутер је одговоран за пројектовање прикључка према техничким условима из електроенергетске сагласности и техничким стандардима.
- (2) Пројектно рјешење за изградњу прикључка садржи и спецификацију трошкова пројектовања, материјала и радова на извођењу прикључка.
- (3) Дистрибутер је одговоран за изградњу прикључка у складу са уговором о прикључењу.
- (4) Дистрибутер је обавезан ријешити имовинско - правне односе и прибавити потребну документацију у вези са извођењем прикључка.
- (5) Корисник мреже који своје објекте намјерава прикључити на дистрибутивну мрежу дужан је дистрибутеру омогућити право службености на дијелу некретнине у свом посједу, омогућити несметану изградњу и одржавање прикључка и помоћи у рјешавању имовинско-правних односа ако то дистрибутер од њега затражи.

(6) Изградња нестандардног прикључка регулише се уговором о прикључењу на бази пројектног рјешења и јединичних цијена утврђених у складу са Методологијом, с тим што дистрибутер може изградњу прикључка или дијела прикључка уступити кориснику мреже/инвеститору чији се објекти прикључују на мрежу.

(7) Дистрибутер може код изградње стандардног прикључка дио радова (земљани и грађевински радови) уступити кориснику мреже/инвеститору, чиме се накнада за прикључење умањује за адекватан износ, што се уређује уговором о прикључењу.

(8) У случају да се прикључак градилишта не изводи као дио прикључка трајног објекта и у случају прикључења привремених објеката дистрибутер може изградњу прикључка уступити крајњем купцу чији се објекти привремено прикључују на мрежу и омогућити му да демонтира и задржи у власништву прикључак.

(9) Надзор над извођењем, технички пријем, односно коначна провјера усаглашености прикључка са условима из електроенергетске сагласности и уговора о прикључењу и прикључење објеката на дистрибутивну мрежу у искључивој су надлежности дистрибутера.

Члан 32.

(Рок изградње прикључка)

(1) Рок изградње прикључка објекта корисника мреже је:

- а) за прикључење на нисконапонску мрежу највише 15 дана од дана испуњења обавеза крајњег купца или произвођача из уговора о прикључењу,
- б) за прикључење на нисконапонску мрежу када је потребно изградити средњенапонски вод и трафостаницу X/0,4 kV како је наведено у уговору о прикључењу и
- в) за прикључење на средњенапонску мрежу како је наведено у уговору о прикључењу.

(2) У рок из става (1) не рачунају се застоји у радњама на које дистрибутер није могао утицати (прибављање потребних сагласности, рјешавање имовинско - правних односа, виша сила), о чему је дистрибутер дужан благовремено обавијестити корисника мреже.

Члан 33.

(Прикључење објекта)

(1) Дистрибутер прикључује објекте крајњег купца када се испуне сљедећи услови:

- а) завршена изградња прикључка,
- б) прибављено одобрење за грађење (за објекте за које је законом прописано издавање одобрења за грађење),
- в) електричне инсталације објекта изведене у складу са техничким прописима и стандардима, што се доказује потврдом о исправности инсталација издатом од стране овлашћеног лица,
- г) закључен уговор о снабдијевању електричном енергијом и приступу мрежи.

(2) Рок за прикључење објекта крајњег купца на нисконапонску мрежу не може бити дужи од 15 дана од испуњења обавеза из става (1) овог члана.

- (3) Уколико је корисник мреже закључио уговор о снабдијевању/испоруци након предвиђеног рока за прикључење у уговору о прикључењу, снабдјевач обавјештава о томе дистрибутера и заказује се нови датум прикључења објекта корисника мреже.
- (4) Уколико дистрибутер, својом кривицом, не изведе прикључење у року наведеном у ставу (2) овог члана, дужан је купцу платити пенале за неблагоприятно прикључење и прикључити објекат без одлагања.
- (5) Износ пенала за сваки дан закашњења је осам часова помножених са цијеном норма часа извршиоца највеће квалификације кога дистрибутер ангажује на извођењу прикључења и, у складу с којим је обрачуната накнада за прикључење за такву врсту, односно тип прикључка.
- (6) Уколико купац није омогућио дистрибутеру извођење прикључења објекта, дистрибутер му зарачунава трошкове и обавјештава га којег ће дана извести прикључење, с тим да нови рок прикључења не може бити дужи од 10 дана рачунајући од дана првобитно утврђеног рока.

Члан 34.

(Привремено прикључење објекта)

- (1) Објекат крајњег купца/произвођача може се на захтјев инвеститора привремено прикључити на електроенергетску мрежу ради испитивања објекта у току привременог рада.
- (2) Дистрибутер и корисник мреже међусобно регулишу коришћење мреже и испоруку, односно преузимање електричне енергије у току привременог рада.
- (3) Уз захтјев за привремено прикључење инвеститор доставља изјаву о преузимању одговорности током привременог прикључења објекта.

Члан 35.

(Декларација о прикључку)

- (1) Након прикључења објекта корисника мреже дистрибутер израђује декларацију о прикључку која садржи податке о карактеристикама изведеног прикључка које се односе на:
- а) прикључну снагу,
  - б) тип прикључка,
  - в) мјесто у којем се прикључак спаја на дистрибутивну мрежу,
  - г) идентификацију мјерног мјеста,
  - д) главне осигураче или ограничаваче снаге (струје),
  - ђ) категорију потрошње и групу купаца,
  - е) измјене током извођења прикључка у односу на услове из електроенергетске сагласности и
  - ж) друге податке значајне за идентификацију прикључка.
- (2) Дистрибутер доставља кориснику мреже декларацију о прикључку из става (1) овог члана за свако мјерно мјесто и чува је до трајне демонтаже прикључка.

Члан 36.
(Прикључна снага)

- (1) Крајњем купцу чији се објекат прикључује на нисконапонску дистрибутивну мрежу коме се обрачунска снага не утврђује мјерењем, одобрава се прикључна снага која одговара умношку номиналне струје главних инсталационих осигурача или уређаја за ограничење снаге и називног напона у тачци напајања.
- (2) Код крајњег купца из категорије остала потрошња на ниском напону којем је одобрен трофазни прикључак са главним инсталационим осигурачем већим од 63 А, обавезна је уградња опреме за мјерење вршне снаге.
- (3) Крајњем купцу из категорије потрошње домаћинства може се одобрити трофазни прикључак са главним инсталационим осигурачем максимално 63 А, осим крајњем купцу којем је тарифним системом омогућено да му се потрошња електричне енергије обрачунава по тарифним ставовима за категорију потрошње домаћинства, а који по намјени потрошње не припада овој категорији.
- (4) Изузетно, дистрибутер може привремено ограничити вриједност прикључне снаге на мању од захтијеване, уколико за то постоје оправдани разлози у мрежи.
- (5) Дистрибутер може, у случају из става (4) овог члана, ограничити вриједност прикључне снаге крајњем купцу из категорије домаћинства на вриједност не мању од:
  - а) 8,1 kW (главни инсталациони осигурач или уређај за ограничење снаге номиналне струје 35 А) за једнофазни прикључак,
  - б) 17,3 kW (главни инсталациони осигурач или уређај за ограничење снаге номиналне струје 25 А) за трофазни прикључак.
- (6) Прикључна снага за крајње купце којима се обрачунска снага утврђује мјерењем, утврђује се на основу вршне снаге која се одређује (израчунава) приликом издавања електроенергетске сагласности, односно закључења уговора о прикључењу на основу карактеристика потрошње трошила купца, и која не може бити мања од максималне једновремене просјечне петнаестоминутне снаге коју ће ангажовати трошила купца.
- (7) Уколико крајњи купац, којем се обрачунска снага утврђује мјерењем, ангажује снагу већу од вршне снаге одобрене електроенергетском сагласношћу, дужан је, по опомени дистрибутера, свести ангажовање снаге у дозвољене границе или поднијети захтјев за издавање нове електроенергетске сагласности.
- (8) У случају из става (4) овог члана, дистрибутер је дужан донијети временски план за отклањање ограничења, обавијестити крајњег купца о плану и отклонити ограничења у мрежи у планираном року.

Члан 37.
(Накнада за прикључење)

- (1) За прикључење новог објекта на дистрибутивну мрежу и повећање прикључне снаге постојећег објекта корисник мреже плаћа дистрибутеру накнаду за прикључење.
- (2) Накнада за прикључење обухвата:

- а) накнаду за изградњу прикључка, укључујући и опремање мјерног мјеста мјерним уређајима и
- б) накнаду за обезбјеђење услова за прикључење кроз повећање капацитета дистрибутивне мреже.

(3) Износ и структура накнаде за прикључење утврђују се на основу врсте и типа прикључка, пројектног рјешења и стандардизације елемената прикључка, прикључне снаге, трошкова пројектовања, набавке опреме и материјала и изградње прикључка и других техничких карактеристика и трошкова прикључка, а све у складу са Методологијом.

(4) За прикључење електране инсталисане снаге до 10 MW која користи обновљиве изворе енергије и когенерацијског постројења инсталисане снаге до 10 MW, а који испуњавају услове прописане од стране дистрибутера у складу са правилима РЕРС-а о подстицају производње из обновљивих извора и ефикасне когенерације:

- а) дистрибутер израђује о свом трошку анализу могућности и услова за прикључење, те пројекат потребних измјена на постојећој мрежи ради обезбјеђења услова за прикључење електране, а
- б) инвеститор сноси стварне трошкове нестандартног прикључка на дистрибутивну мрежу до мјеста у којем се прикључак спаја на дистрибутивну мрежу и стварне трошкове потребних измјена на постојећој мрежи.

(5) За електране, изузев електрана из става (5), трошкове анализе могућности и услова за прикључење, те пројекат потребних измјена на постојећој мрежи ради обезбјеђења услова за прикључење и стварне трошкове нестандартног прикључка на дистрибутивну мрежу до мјеста у којем се прикључак спаја на дистрибутивну мрежу и стварне трошкове потребних измјена на постојећој мрежи сноси инвеститор.

(6) Код прикључења привремених објеката и градилишта не обрачунава се дио накнаде за прикључење који се односи на обезбјеђење услова за прикључење.

Члан 38.

(Прикључак већег капацитета од потребног кориснику мреже)

(1) Ако дистрибутер пројектује нестандартни прикључак већег капацитета од капацитета који у складу са техничким правилима дистрибутера (типске изведбе елемената прикључка) одговара кориснику мреже, нема право захтијевати од крајњег купца/инвеститора да сноси додатне трошкове због изградње прикључка већег капацитета.

(2) Крајњи купац/инвеститор може преузети обавезу да сноси све додатне трошкове или дио додатних трошкова из става (1) овог члана и у том случају има право да од дистрибутера накнади те трошкове по динамици и условима који се дефинишу уговором о прикључењу.

(3) Крајњи купац има право, које је алтернатива праву из става (2) овог члана, да подијели трошкове изградње нестандартног прикључка већег капацитета са новим корисницима мреже чији се објекти накнадно прикључују на тај прикључак, како је то дефинисано чланом 40. Општих услова.

Члан 39.
(Плаћање накнаде за прикључење)

Накнада за прикључење плаћа се на начин утврђен у уговору о прикључењу, с тим да дистрибутер не може условљавати закључење уговора са условима плаћања неповољнијим за крајњег купца од следећих:

- а) највише 50% износа накнаде се плаћа у року од осам дана од дана закључења уговора о прикључењу, а остатак према обиму и динамици изградње прикључка до прикључења и
- б) рок плаћања целокупног износа накнаде, за случај прикључења из члана 32. став (1) тачка а), је најраније 15 дана прије датума прикључења утврђеног у уговору о прикључењу.

Члан 40.
(Обештећење крајњег купца)

(1) За сваки појединачни нестандардни прикључак који има такве техничке карактеристике да може бити кориштен као дио прикључка за накнадно прикључење објеката нових корисника мреже, укључујући и нестандардни прикључак из члана 38. Општих услова, дистрибутер евидентира податке о крајњим купцима чији су објекти прикључени на мрежу путем тог нестандардног прикључка као и о наплаћеном износу накнаде за прикључење у дијелу који се односи на изградњу прикључног вода према врсти трошкова на којим се заснива накнада, и о новим корисницима мреже чији су објекти накнадно прикључени путем истог прикључка.

(2) Трошкови на којима се заснива накнада, а који се идентификују ради обештећења крајњих купаца који су учествовали у финансирању прикључног вода од стране нових корисника тог вода, се разврставају у двије групе:

- а) прву групу коју чине трошкови који углавном не зависе од прикључне снаге, а односе се на трошкове прибављања сагласности и обезбјеђења права на земљиште, трошкове пројектовања и изградње грађевинско-структурног дијела прикључног вода и друге грађевинске инфраструктуре на траси прикључног вода и
- б) другу групу коју чине трошкови зависни од прикључне снаге, а односе се на трошкове пројектовања, набавке и уградње електроопреме (подземни и надземни проводници, спојна и заштитна опрема и сл.).

(3) За сваког новог корисника мреже чији се објекти прикључују преко изграђеног нестандардног прикључка у периоду до 7 година од дана прикључења објеката првог крајњег купца, дистрибутер обрачунава дио накнаде за изградњу прикључног вода која представља обештећење за постојеће крајње купце на тај начин да нови корисник прикључка плаћа дио трошкова изградње прикључног вода нестандардног прикључка по формули:

$$O_n = \frac{C_1}{n} \times \frac{l_n}{l_1} + C_2 \times \frac{l_n}{l_1} \times \frac{P_n}{\sum_1^n P_i}$$

Гдје је:

O_n Обештећење које плаћа нови n -ти корисник нестандардног прикључка претходним крајњим купцима који су учествовали у финансирању изградње прикључка,

C_1 Прва група трошкова изградње прикључног вода нестандардног прикључка који зависе од грађевинске инфраструктуре на траси прикључног вода,

C_2 Друга група трошкова изградње прикључног вода нестандардног прикључка који зависе од прикључне снаге објеката који се прикључују (подземни и надземни проводници и сл.),

n Број прикључених корисника преко истог нестандардног прикључка,

I_n Дужина прикључног вода изграђеног нестандардног прикључка коју користи n -ти корисник,

I_1 Укупна дужина прикључног вода изграђеног нестандардног прикључка,

P_n Прикључна снага n -тог корисника,

P_i Прикључна снага свих корисника прикључених преко истог нестандардног прикључка,

(4) У случају да корисник мреже који се накнадно прикључује путем нестандардног прикључка из става (1) не користи дијелове прикључног вода који се односе на електроопрему (подземни и надземни проводници, спојна и заштитна опрема и сл.). није у обавези учествовати у накнади трошкова из става (2) тачка б) овог члана, тј. трошкове C_2 .

(5) У случају када n -ти корисник прикључка учествује у накнади трошкова из става (2) тачка б) овог члана и ако је његова дужина I_n мања од половине дужине I_1 код обрачуна ових трошкова узима се да је дужина I_n једнака половини дужине I_1 .

(6) Дистрибутер распоређује обештећење које плаћа нови n -ти корисник у корист ранијих ($n-1$) крајњих купаца сразмјерно учешћу сваког од њих у финансирању изградње прикључног вода.

(7) Дистрибутер је обавезан омогућити и обезбиједити, у оквиру своје надлежности, испуњење обавеза које произилазе из одредби овог члана.

Члан 41.

(Власништво над прикључком и уступање прикључка дистрибутеру)

(1) Прикључак објекта новог крајњег купца/произвођача на дистрибутивну мрежу је основно средство дистрибутера.

(2) Дистрибутер врши одржавање прикључка из става (1) овог члана, замјену дотрајалих дијелова и оних дијелова који се мијењају новим и савременијим о свом трошку, и одговоран је за његову исправност.

(3) Постојећи крајњи купац може предати изграђени прикључак у власништво дистрибутера.

(4) Постојећи крајњи купац, који преда у власништво дистрибутера прикључак чији је капацитет већи од њему потребног капацитета, има право на обештећење у складу са одредбама из члана 38. Општих услова, ако је примјењиво.

(5) Ако постојећи крајњи купац не преда изграђени прикључак у основна средства дистрибутера обавезан је закључити уговор о одржавању прикључка са дистрибутером и сносити трошкове одржавања, као и трошкове замјене дотрајалих дијелова и оних дијелова који се мијењају новим и савременијим.

(6) Крајњи купац који није предао прикључак у власништво дистрибутера не може оспорити дистрибутеру прикључење објекта новог крајњег купца преко свог прикључка.

(7) У случају накнадног прикључења објеката нових корисника мреже на прикључак из става (6) овог члана, крајњи купац има право на обештећење од нових крајњих купаца у складу са одредбама из члана 40. Општих услова, уколико то није регулисано на други начин између дистрибутера и крајњег купца.

Члан 42.

(Уговор о прикључењу)

(1) Уговор о прикључењу се закључује на захтјев корисника мреже коме је издата електроенергетска сагласност.

(2) Дистрибутер припрема уговор о прикључењу на основу издате електроенергетске сагласности и информише другу страну прије закључења уговора о свим битним елементима уговора и о евентуалној могућности избора типа прикључка, начину плаћања и сл.

(3) Дистрибутер закључује уговор о прикључењу са инвеститором објекта/корисником мреже прије изградње прикључка на дистрибутивну мрежу.

(4) Уговором о прикључењу уређују се изградња прикључка, поступак и рокови прикључења, начин плаћања и друге појединости у вези са прикључком и прикључењем, у складу са Општим условима и Методологијом, тако да уговор о прикључењу садржи:

- а) податке о уговорним странама, датум закључења уговора, међусобно информисање, начин рјешавања спорова и разлоге за раскид уговора,
- б) назив и ближу локацију објекта који се прикључује на дистрибутивну мрежу,
- в) број електроенергетске сагласности и датум издавања,
- г) техничке елементе прикључка, у складу са условима из електроенергетске сагласности,
- д) услове који се односе на разграничење обавезе дистрибутера и инвеститора/корисника мреже приликом изградње прикључка, ако је примјенљиво,
- ђ) износ, услове и начин плаћања накнаде за прикључење,
- е) услове и начин плаћања изградње нестандардног прикључка већег капацитета од потреба корисника мреже, ако је примјенљиво,
- ж) власништво над прикључком,
- з) обавезу одржавања прикључка,

- и) рок изградње прикључка и рок прикључења,
- ј) остале одредбе усаглашене између уговорних страна.

Члан 43.

(Жалба у вези са закључењем уговора о прикључењу)

- (1) Крајњи купац или произвођач се може жалити РЕРС-у у вези са закључењем уговора о прикључењу у року од 15 дана од дана пријема понуђеног уговора.
- (2) Жалба се подноси путем дистрибутера који је дужан по жалби поступити у складу са одредбама Закона о општем управном поступку.
- (3) РЕРС одлучује о жалби у року од 60 дана од дана пријема жалбе са потребном документацијом, а у складу са одредбама Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби.

Члан 44.

(Неовлашћени прикључак)

- (1) Неовлашћеним прикључком се сматра било које прикључење објекта крајњег купца/произвођача на електроенергетску мрежу које не изводи дистрибутер у складу са уговором о прикључењу.
- (2) Уколико крајњи купац изврши неовлашћено прикључење својих објеката, дистрибутер је дужан искључити прикључак објекта крајњег купца са мреже, без претходног упозорења или обавјештења.
- (3) Крајњи купац који је своје објекте неовлашћено прикључио на дистрибутивну мрежу плаћа трошкове неовлашћено преузете електричне енергије, у складу са чланом 93. Општих услова и трошкове искључења.

ДИО ТРЕЋИ - ИСПОРУКА И СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

ГЛАВА I – ПРИСТУП МРЕЖИ

Члан 45.

(Приступ мрежи)

- (1) Дистрибутер коме је издата дозвола за обављање дјелатности дистрибуције електричне енергије обезбјеђује (обавља) дистрибуцију електричне енергије крајњим купцима и преузимање електричне енергије од произвођача чији су објекти прикључени на дистрибутивну мрежу на одређеном дистрибутивном подручју.
- (2) Дистрибутер је обавезан да корисницима дистрибутивне мреже омогући приступ мрежи без фаворизовања или дискриминације, у складу са Законом, Општим условима, техничким прописима и стандардима, по тарифним ставовима за кориснике дистрибутивних система.

- (3) Дистрибутер може одбити приступ мрежи уколико постоје техничка и погонска ограничења у дистрибутивној мрежи, поштујући временски распоред подношења захтјева за приступ мрежи и равноправан однос према свим подносиоцима захтјева.
- (4) Корисник мреже коме је одбијен приступ може поднијети жалбу РЕРС-у у року од 15 дана од дана пријема рјешења дистрибутера.
- (5) Дистрибутер је обавезан закључити уговор о приступу мрежи са корисником мреже уколико нема ограничења из става (3) овог члана.
- (6) Уговор о приступу мрежи се закључује на неодређено вријеме са крајњим купцем и произвођачем којем је издата електроенергетска сагласност, осим за привремене објекте и градилишта.
- (7) Приступ мрежи за тарифне купце из категорије потрошње домаћинства, регулише снабдјевач тарифних купаца на основу уговора о снабдијевању који садржи потребне одредбе о приступу мрежи.
- (8) Приступ мрежи за тарифне купце из категорије остала потрошња на 0,4 kV, тарифне купце на средњем напону, квалификоване купце и произвођаче може у њихово име и за њихов рачун обезбиједити снабдјевач, односно трговац, а дистрибутер је дужан дозволити такву могућност.

Члан 46.

(Уговор о приступу мрежи)

- (1) Уговором о приступу се регулишу услови коришћења дистрибутивне мреже.
- (2) Предуслов за закључење уговора о приступу мрежи са крајњим купцем је закључен уговор о снабдијевању.
- (3) Уговор о приступу мрежи садржи:
  - а) податке о уговорним странама,
  - б) предмет уговора,
  - в) број и датум закључења уговора о прикључењу,
  - г) податак о прикључној снази одобреној електроенергетском сагласношћу,
  - д) податке о мјерном мјесту и садржај мјерног слога,
  - ђ) услове приступа мјерном мјесту, уређајима и инсталацијама у објектима крајњег купца и услове и начин читања мјерних уређаја,
  - е) начин и адресу за доставу рачуна,
  - ж) количину електричне енергије и снаге за испоруку, у складу са уговором о снабдијевању, допуштена одступања од уговорених количина и начин поступања у случају одступања од уговорених количина,
  - з) услове у вези квалитета електричне енергије у тачки напајања,
  - и) категорију потрошње и тарифну групу купаца,
  - ј) начин обрачуна и плаћања накнаде за коришћење мреже,
  - к) обрачунски период и одредбе о каматама,

- л) одговорност за причињену штету,
  - љ) разлоге због којих дистрибутер може ограничити приступ мрежи,
  - м) разлоге због којих дистрибутер може ограничити и обуставити испоруку електричне енергије,
  - н) начин извјештавања, размјене података и повјерљивост одређених података добијених непосредно или посредно током реализације уговора,
  - њ) упуту о рјешавању спорова,
  - о) период важења уговора,
  - п) престанак уговора и отказни рок.
- (4) Уговор о приступу мрежи са купцем на средњем напону и произвођачем електричне енергије, поред одредби из става (3) овог члана, садржи и:
- а) ниво допуштеног повратног утицаја објеката на дистрибутивну мрежу и
  - б) начин прикупљања, провјере и доставе мјерних и обрачунских података.
- (5) Снабдјевач који користи дистрибутивну мрежу за транспорт електричне енергије, ради потрошње ван дистрибутивног подручја дистрибутера, закључује са дистрибутером уговор о приступу мрежи који садржи неопходне елементе из става (3) и (4) овог члана.
- (6) Снабдјевач тарифних купаца, који је правно раздвојен од дистрибутера, дужан је уговором са дистрибутером регулисати приступ мрежи за тарифне купце са којима је закључио уговор о снабдијевању којим је регулисано и коришћење мреже.
- (7) За крајње купце којима се обрачунска снага утврђује мјерењем, уколико је измјерена вршна снага у обрачунском периоду већа од одобрене вршне снаге из електроенергетске сагласности, обрачун накнаде за снагу врши се на основу измјерене снаге увећане за разлику између измјерене снаге и вриједности одобрене вршне снаге.

Члан 47.

(Престанак важења уговора о приступу)

- (1) Уговор о приступу престаје у случају:
- а) промјене власништва над објектом крајњег купца,
  - б) смрти крајњег купца, односно престанка правног лица у својству крајњег купца,
  - в) споразума између уговорних страна,
  - г) отказа уговора,
  - д) истека рока на који је уговор закључен и
  - ђ) у случају наступања околности за престанак уговора прописаних законом.
- (2) Наступањем промјене власништва над објектом претходни власник је дужан обавијестити дистрибутера уз поштовање отказног рока наведеног у уговору о приступу и измирити обавезе настале до предаје објекта у посјед.
- (3) Нови власник објекта дужан је закључити уговор о приступу прије уласка у посјед објекта, односно прије почетка коришћења електричне енергије у том објекту.

- (4) У случају промјене власништва над објектом, при чему није испоштована процедура наведена у ставу (2) и (3) овог члана, за разграничење обавеза за коришћење мреже могу се користити одредбе купопродајног уговора, у случају да је стање бројила садржано као уговорна одредба.
- (5) За случај да купопродајни уговор из става (4) овог члана не садржи одредбе о читању бројила, дистрибутер закључује уговор о приступу са новим власником, при чему се као почетно стање бројила узима посљедње читање прије закључења уговора.
- (6) Наступањем околности из става (1), тачка б) овог члана, до утврђивања насљедника, односно правног сљедбеника, дистрибутер је дужан наставити испоруку електричне енергије, све док лице у посједу објекта уредно измирује затечене и текуће обавезе, у складу са уговором о приступу/снабдијевању. Лице у посједу објекта, уколико закључује посебан уговор о приступу, дужно је обавијестити дистрибутера о наступању наведених околности у року од 30 дана од дана настанка.
- (7) Насљедник, односно правни сљедбеник је дужан да закључи нови уговор о приступу и регулише обавезе настале прије наступања околности из става (1), тачка б) овог члана, најкасније 30 дана од дана утврђивања насљедника/правног сљедбеника.
- (8) Када се не закључи уговор у року наведеном у ставу (7) овог члана, или ако насљедник/правни сљедбеник не прихвата обавезе претходника, дистрибутер може обуставити испоруку електричне енергије крајњем купцу.
- (9) Дистрибутер може једнострано отказати уговор о приступу, само уколико крајњи купац не поштује одредбе уговора, након опомене крајњем купцу у писаној форми, уз поштовање отказног рока.
- (10) Крајњи купац је дужан у писаној форми обавијестити дистрибутера о отказу уговора, уз поштовање отказног рока утврђеног у уговору о приступу.

Члан 48.

(Одбијање закључења уговора о приступу)

Дистрибутер може да одбије закључење новог уговора о приступу са крајњим купцем који му није измирио потраживања по уговору о приступу на истом или другом мјерном мјесту, ако су та потраживања наплатива принудним путем.

ГЛАВА II - СНАБДИЈЕВАЊЕ

Члан 49.

(Обављање дјелатности снабдијевања)

- (1) Снабдијевање тарифних купаца електричном енергијом на одређеном подручју обезбјеђује снабдјевач коме је издата дозвола за обављање дјелатности снабдијевања тарифних купаца електричном енергијом.
- (2) Снабдијевање квалификованих купаца електричном енергијом на територији Републике Српске и Босне и Херцеговине (у даљем тексту БиХ) обезбјеђују:

- а) корисници дозволе за трговину и снабдијевање електричном енергијом на територији БиХ издате од стране PEPS-а и
- б) корисници дозволе за снабдијевање електричном енергијом другог реда издате од стране ФЕРК-а.

(3) Снабдјевач тарифних купаца је обавезан континуирано снабдијевати крајње купце електричном енергијом, без фаворизовања или дискриминације, у складу са законом, Општим условима и Тарифним системом, а по цијенама утврђеним тарифним ставовима.

Члан 50.

(Право на резервно снабдијевање)

Квалификовани купац који без своје кривице остане без снабдјевача има право на резервног снабдјевача у случајевима и на начин прописан Правилником о стицању статуса квалификованог купца.

Члан 51.

(Закључивање уговора о снабдијевању)

- (1) Крајњи купац и снабдјевач закључују уговор о снабдијевању, ради купопродаје електричне енергије.
- (2) Крајњи купац који има више мјерних мјеста, може за свако мјерно мјесто закључити посебан уговор о снабдијевању, или може за више мјерних мјеста закључити један уговор о снабдијевању са идентификацијом сваког мјерног мјеста.
- (3) Уговор о снабдијевању у име заједнице етажних власника или сувласника, на једном мјерном мјесту заједничке потрошње, закључује лице овлашћено од заједнице или осталих сувласника.

Члан 52.

(Садржај уговора о снабдијевању)

- (1) Уговор о снабдијевању између снабдјевача и крајњег купца обавезно садржи:
  - а) податке о уговорним странама,
  - б) предмет уговора,
  - в) податак о прикључној снази одобреној електроенергетском сагласношћу,
  - г) податке о примопредајном и мјерном мјесту,
  - д) количину електричне енергије и снаге са допуштеним одступањима, начин поступања у случају одступања од уговорених количина, као и мјесечну динамику преузимања (само за купце којима се обрачунска снага утврђује мјерењем), ако је примјењиво,
  - ђ) адресу доставе рачуна,
  - е) услове у вези квалитета електричне енергије у тачки напајања, утврђен Општим условима и другим прописима или повећани ниво квалитета,
  - ж) категорију потрошње и тарифну групу купаца којој купац припада и обрачунске елементе групе по тарифном систему (за тарифне купце),
  - з) јединичне цијене електричне енергије (за квалификоване купце),

- и) начин обрачуна и плаћања,
  - ј) одредбе о каматама,
  - к) период важења уговора,
  - л) права и обавезе уговорних страна, нарочито у вези са промјеном адресе, односно пријавом и одјавом мјерног мјеста, разлогом и роком обуставе испоруке електричне енергије, приговором на рачун за електричну енергију и корекцијом обрачуна,
  - љ) одговорност за неизвршавање, односно неуредно извршавање обавеза из уговора,
  - м) одредбе о приступу и коришћењу мреже, уколико купац путем снабдјевача регулише приступ,
  - н) упуту о рјешавању спорова,
  - њ) начин промјене цијена електричне енергије, те начин на који је снабдјевач дужан информисати крајњег купца у случају промјене цијена.
  - о) одредбу којом се прописује да се за питања која нису регулисана уговором примјењују одредбе Општих услова, које ће снабдјевач учинити доступним крајњем купцу прије закључења уговора и
  - п) престанак уговора и отказни рок.
- (2) Крајњи купац може захтијевати измјену уговорених количина потрошње електричне енергије са мјерењем снаге најкасније седам дана прије почетка наредног обрачунског периода.

Члан 53.

(Престанак важења уговора о снабдијевању)

- (1) Уговор о снабдијевању престаје у случају:
- а) промјене власништва над објектом крајњег купца,
  - б) смрти крајњег купца, односно престанка правног лица у својству крајњег купца,
  - в) споразума између уговорних страна,
  - г) отказа уговора,
  - д) истека рока на који је уговор закључен и
  - ђ) у случају наступања околности за престанак уговора прописаних законом.
- (2) Наступањем промјене у власништву над објектом претходни власник је дужан обавијестити снабдјевача уз поштовање отказног рока наведеног у закљученом уговору о снабдијевању и измирити обавезе настале до предаје објекта у посјед.
- (3) У случају промјене власништва над објектом, читање бројила врши се на дан назначен у захтјеву крајњег купца, уколико је захтјев поднесен најкасније три дана прије дана читања назначеног у захтјеву. Ако захтјев није благовремено достављен, или у захтјеву није назначен дан за читање бројила, читање се врши у року од три дана од

дана пријема захтјева. Податке о извршеном читању дистрибутер је дужан доставити крајњем купцу и његовом снабдјевачу.

(4) Дистрибутер, након читања бројила, поништава регистрацију крајњег купца који је предао објекат и од тог дана му се не могу обрачунавати обавезе на примопредајном мјесту, а које није изазвао крајњи купац који је отказао регистрацију.

(5) Нови власник објекта дужан је закључити уговор о снабдијевању прије уласка у посјед, односно прије почетка коришћења електричне енергије у том објекту.

(6) У случају промјене власништва над објектом, при чему није испоштована процедура наведена у ставовима (3) до (5) овог члана, за разграничење обавеза за преузету електричну енергију могу се користити одредбе купопродајног уговора, у случају да је стање бројила садржано као уговорна одредба.

(7) У случају да купопродајни уговор из става (6) овог члана не садржи одредбе о читању бројила, снабдјевач закључује уговор о снабдијевању са новим власником, при чему се као почетно стање бројила узима посљедње читање прије закључења уговора.

(8) Лице у посједу објекта дужно је обавијестити снабдјевача о наступању околности из става (1) тачка б) овог члана, у року од 30 дана од дана настанка околности, а до утврђивања наследника, односно правног сљедбеника, снабдјевач је дужан наставити снабдијевање објекта крајњег купца, уколико лице у посједу објекта уредно измирује затечене и текуће обавезе у складу са уговором о снабдијевању.

(9) Наследник, односно правни сљедбеник је дужан да закључи нови уговор о снабдијевању и регулише затечене обавезе, најкасније 30 дана од дана утврђивања наследника/правног сљедбеника.

(10) Када се не закључи уговор у року наведеном у ставу (9) овог члана, или ако наследник/правни сљедбеник не прихвата обавезе претходника, снабдјевач може да захтијева од дистрибутера искључење објекта крајњег купца са дистрибутивне мреже.

(11) Снабдјевач тарифних купаца може једнострано отказати уговор о снабдијевању само уколико крајњи купац не поштује одредбе закљученог уговора, након опомене крајњем купцу у писаној форми, уз поштовање отказног рока.

(12) Крајњи купац или његов нови снабдјевач по овлашћењу крајњег купца дужан је у писаној форми обавијестити дистрибутера/снабдјевача о отказу уговора, уз поштовање отказног рока утврђеног у закљученом уговору о снабдијевању и уз измирење обавеза насталих до престанка уговора о снабдијевању.

(13) Отказни рок за уговор о снабдијевању тарифних купаца је 15 дана, а за уговор о снабдијевању квалификованих купаца је 30 дана, рачунајући од дана обавјештавања друге уговорне стране, уколико се у уговору не одреди други рок.

Члан 54.

(Одбијање закључења уговора о снабдијевању)

Снабдјевач може да одбије закључење новог уговора о снабдијевању са крајњим купцем који није измирио обавезе за преузету електричну енергију на истом или другом мјерном мјесту, ако су та потраживања наплатава принудним путем.

Члан 55.

(Снабдијевање индиректног купца)

- (1) Индиректни купац је купац који преузима електричну енергију преко мјерних уређаја другог крајњег купца уз сагласност дистрибутера и тог крајњег купца.
- (2) Ако су испуњени услови из става (1) овог члана индиректни купац закључује уговор о снабдијевању (и приступу мрежи, ако је примјењиво).
- (3) Индиректном купцу се испоручена електрична енергија обрачунава према категорији потрошње и тарифној групи купаца којој припада крајњи купац преко чијих мјерних уређаја преузима електричну енергију.
- (4) Уколико није обезбијеђено одвојено мјерење само његове потрошње, крајњем купцу се обрачунава количина електричне енергије и снаге тако што се укупна количина електричне енергије и снаге, очитане на мјерним уређајима крајњег купца, умањује за количину електричне енергије и снаге која је очитана на мјерним уређајима индиректног купца коригована за губитке у трансформацији.
- (5) Индиректном купцу се обрачунава очитана количина електричне енергије и снаге коригована за губитке енергије и снаге између мјеста мјерења крајњег купца и мјеста мјерења индиректног купца, уколико уговором између крајњег купца и индиректног купца није другачије регулисано.

ГЛАВА III - УГОВОРИ

Члан 56.

(Врсте уговора)

- (1) Односи између дистрибутера, односно снабдјевача и крајњег купца и/или произвођача уређују се уговорима, како слиједи:
  - а) уговором о прикључењу који закључују дистрибутер и купац или произвођач ради регулисања прикључења објеката крајњег купца или произвођача на дистрибутивну мрежу у складу са законом и одредбама члана 42. Општих услова.
  - б) уговором о снабдијевању који закључују снабдјевач тарифних купаца и тарифни купац, односно корисник дозволе за снабдијевање и трговину и квалификовани купац ради регулисања купопродаје електричне енергије у складу са законом и одредбама члана 51. и 52. Општих услова.
  - в) уговором о приступу који закључују дистрибутер и корисник мреже ради регулисања коришћења дистрибутивне мреже у складу са законом и одредбама члана 45. и 46. Општих услова.
  - г) уговором о снабдијевању који садржи потребне одредбе уговора о приступу мрежи који закључују снабдјевач и тарифни купац из категорије потрошње домаћинства ради регулисања купопродаје електричне енергије и коришћења дистрибутивне мреже у складу са законом и одредбама члана 51. и 52. Општих услова.

Члан 57.
(Уступање уговора)

- (1) Крајњи купац може захтијевати уступање његовог уговора о снабдијевању и уговора о приступу другом крајњем купцу на одређено вријеме.
- (2) Снабдјевач и/или дистрибутер може на такав уговор дати пристанак и провести га под условима:
  - а) да уступилац уговора подмири све новчане обавезе настале до дана привременог уступања уговора,
  - б) да крајњи купац који уступа уговор и прималац уговора доставе овјерену изјаву о солидарном подмирењу будућих новчаних обавеза.
- (3) Промјена одредби из уговора о снабдијевању и уговора о приступу из става (1) овог члана, могућа је искључиво уз одобрење снабдјевача и/или дистрибутера и сагласност воља уступеоца и примаоца уговора .
- (4) Уступилац и прималац уговора су дужни обавијестити снабдјевача и/или дистрибутера о раскиду уговора о уступању у року од три дана од дана раскида, те подмирити настале новчане обавезе на начин и у временском року са којим је сагласан снабдјевач купца.

Члан 58.
(Обрасци уговора)

- (1) Дистрибутер је дужан израдити типске уговоре о прикључењу и типске уговоре о приступу мрежи.
- (2) Снабдјевач је дужан израдити типски уговор о снабдијевању електричном енергијом.
- (3) Обрасци уговора о прикључењу, уговора о приступу и уговора о снабдијевању морају бити доступни путем интернет странице и услужног центра дистрибутера/снабдјевача, без накнаде.

Члан 59.
(Уговори о међусобним односима)

- (1) Односи између дистрибутера, НОС-а, преносне компаније, снабдјевача и произвођача као и других учесника на тржишту електричне енергије уређују се посебним уговорима.
- (2) Уговор из става (1) овог члана обухвата:
  - а) начин међусобног информисања,
  - б) начин комуникације и размјене података,
  - в) права и обавезе уговорних страна,
  - г) поступке на обрачунском мјерном мјесту,
  - д) економске односе између уговорних страна и
  - ђ) остале међусобне односе.

ГЛАВА IV - СИГУРНОСТ И СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА СНАБДИЈЕВАЊА

Члан 60. (Сигурност снабдијевања)

Дистрибутер и снабдјевач обезбјеђују сигурност снабдијевања купаца електричном енергијом, што подразумијева:

- а) набавку, односно производњу електричне енергије из производних капацитета и од других снабдјевача са таквим ризиком расположивости те енергије који, у свим нормалним условима изузев ванредних околности подразумијева снабдијевање купаца електричном енергијом у уговореним/потребним количинама,
- б) обезбјеђење развоја и одржавање адекватне дистрибутивне мреже у складу са потребама купаца за снабдијевањем електричном енергијом и
- в) оперативну сигурност, у смислу обезбјеђења таквог уклопног стања дистрибутивног система које обезбјеђује разумну резерву у случају нерасположивости појединих елемената система.

Члан 61. (Стандарди квалитета снабдијевања)

(1) Дистрибутер и снабдјевач су дужни обезбједити квалитет снабдијевања електричном енергијом, што подразумијева испуњење стандарда и критеријума који се односе на:

- а) квалитет комерцијалне услуге,
- б) континуитет у испоруци електричне енергије, и
- в) квалитет напона напајања.

(2) Стандард за квалитет напона напајања представља номинални напонски ниво у тачки напајања и одступање од номиналних вриједности из члана 62. Општих услова, номиналне вриједности фреквенције и дозвољено одступање из члана 63. Општих услова, те друге карактеристике напона (таласни облик, симетричност фазних вриједности и сл.), са прописаним дозвољеним одступањима.

(3) За израду општих стандарда квалитета снабдијевања купаца електричном енергијом користе се показатељи из члана 64. Општих услова.

Члан 62. (Напонски нивои и одступање од номиналног напона)

(1) Номинални напонски нивои преносне и дистрибутивне електроенергетске мреже за наизмјеничну струју номиналне фреквенције 50 Hz (Херца) су у складу са стандардним напонским нивоима дефинисаним стандардом IEC 60038.

(2) Одступања напона од номиналних вриједности у тачки напајања у нормалним погонским приликама су у складу са стандардом EN 50160 и износе $\pm 10\% U_n$ за 95% просјечних десетоминутних ефективних вриједности напона у току једне седмице.

(3) Дистрибутер је обавезан да, на захтјев крајњег купца, измјери напон у тачки напајања и о резултатима мјерења обавијести крајњег купца.

Члан 63.

(Номинална фреквенција)

(1) Номинална фреквенција наизмјеничне струје електроенергетске мреже у Републици Српској је 50 Hz (Херца).

(2) Дозвољено одступање фреквенције од номиналне вриједности код нормалних погонских и техничких услова, у складу са Мрежним правилима, је $\pm 0,5$ Hz.

(3) Изузетно, у случају озбиљнијих поремећаја у раду електроенергетског система дозвољена су одступања фреквенције већа од стандарда из става (2) овог члана, што се прописује Мрежним правилима.

Члан 64.

(Показатељи квалитета снабдијевања)

(1) Дистрибутер је обавезан водити евиденцију свих прекида испоруке електричне енергије и формирати одговарајућу базу података.

(2) Дистрибутер је обавезан водити евиденцију и формирати базу података о индикаторима квалитета снабдијевања (квалитет напона, континуитет испоруке, квалитет комерцијалних услуга, према обрасцу у Прилогу 1 Општих услова и Правилнику о извјештавању).

(3) Снабдјевач је обавезан водити евиденцију и формирати базу података показатеља квалитета комерцијалне услуге, према обрасцу у Прилогу 1 Општих услова и Правилнику о извјештавању.

(4) Подаци из става (1) овог члана се системски прикупљају, обрађују и чувају.

Члан 65.

(Посебни услови испоруке)

(1) Уговором о приступу мрежи се може предвидјети испорука електричне енергије са вишим нивоом квалитета снабдијевања, него што је општи стандард, под условом да такав начин испоруке неће неповољно утицати на квалитет снабдијевања електричном енергијом других крајњих купаца, у ком случају дистрибутер и крајњи купац уговарају посебне услове таквог приступа мрежи.

(2) Дистрибутер и крајњи купац могу уговором предвидјети и мања одступања напона од прописаних, с тим да повећани квалитет снабдијевања тог крајњег купца нема штетан утицај на остале крајње купце.

(3) У случају када се врши испорука електричне енергије крајњим купцима, у удаљеним сеоским подручјима, са дугим водовима, и/или преко старијих мрежних објеката незадовољавајућих техничких карактеристика дистрибутер и крајњи купац могу уговором предвидјети и већа одступања напона од прописаних.

(4) У случају наведеном у ставу (3) овог члана, дистрибутер је дужан израдити и поднијети на одобрење РЕРС-у план и програм ревитализације мреже којим би се одступања напона свела у прописане границе.

(5) Уколико због ванредних околности и непредвиђених догађаја у мрежи дистрибутер није у могућности да одржи напонско стање електроенергетске мреже у прописаним границама, чак и након предузимања потребних мјера, дозвољена су већа одступања напона од прописаних.

(6) По настанку околности из става (5) овог члана, дистрибутер је дужан информисати крајње купце о насталим околностима и процијењеном времену трајања поремећаја.

Члан 66.

(Прекомјерно преузета реактивна енергија)

(1) Прекомјерно преузета реактивна енергија је позитивна разлика између измјерене реактивне енергије и енергије која одговара фактору снаге $\cos\varphi = 0.95$ индуктивно.

(2) Крајњи купац чија трошила и уређаји преузимају из мреже прекомјерну реактивну енергију, дужан је смањити потрошњу реактивне енергије или извршити уградњу уређаја за компензацију реактивне енергије у циљу смањења преузимања реактивне енергије, према техничким условима дистрибутера и условима из електроенергетске сагласности.

(3) Ако крајњи купац не смањи потрошњу реактивне енергије у складу са одобреним фактором снаге, дистрибутер га упозорава и утврђује рок за предузимање одговарајућих мјера за смањење преузимања реактивне енергије, укључујући и уградњу одговарајуће опреме за компензацију реактивне енергије.

(4) Уколико крајњи купац не поступи у складу са упозорењем из става (3) овог члана, дистрибутер може искључити објекат крајњег купца у циљу побољшања услова у мрежи и поновно га укључити након отклањања разлога због којих је искључење извршено.

(5) Уколико се крајњем купцу обрачунава потрошња реактивне електричне енергије у складу са периодичним мјерењем фактора снаге ($\cos\varphi$), купац може захтијевати провјеру мјерења о свом трошку.

Члан 67.

(Накнада штете због смањеног квалитета снабдијевања)

(1) Дистрибутер није одговоран за штету насталу прекидом испоруке електричне енергије чији је узрок виша сила, кварови на преносној мрежи, дјеловање исправних и прописно подешених уређаја за заштиту енергетских постројења, дјеловање трећих лица, поремећени и ванредни режим рада и тражење дионице у квару, под условима утврђеним одредбама Закона и Општих услова.

(2) Дистрибутер није одговоран за штету која је настала прекидом испоруке електричне енергије изазваног искључењем енергетских објеката због редовног и ванредног одржавања, прегледа и ремонта, прикључења нових купаца, испитивања и контроле мјерења и проширења мреже, под условима утврђеним одредбама Закона и Општих услова.

(3) У случајевима који нису обухваћени ставом (1) и (2), одговорност за прекид сноси дистрибутер који је дужан посебно евидентирати, обрађивати и архивирати ту врсту података.

- (4) Дистрибутер је одговоран за неотклањање кварова у разумном року који је примјерен карактеру квара и другим околностима на које дистрибутер може утицати.
- (5) Уколико дистрибутер није благовремено информисао крајње купце о планираним прекидима испоруке, такви прекиди се убрајају у прекиде из става (3) овог члана.
- (6) Крајњи купац има право на накнаду штете узроковане непоштовањем стандарда континуитета испоруке од стране дистрибутера.
- (7) Крајњи купац има право захтијевати од дистрибутера накнаду штете изазване већим одступањима напона у односу на уговорене границе одступања у тачки напајања, које су дефинисане у уговору о снабдијевању, односно приступу мрежи.
- (8) У случају да крајњи купац и дистрибутер не постигну споразум о висини штете из става (7) овог члана, крајњи купац може покренути поступак за накнаду штете пред надлежним судом.
- (9) Дистрибутер/снабдјевач је дужан обештетити крајњег купца, у случају непоштовања стандарда комерцијалног квалитета, на начин који одреди РЕРС посебном одлуком.

Члан 68.

(Развој дистрибутивне мреже)

- (1) Дистрибутер је дужан ускладити план развоја дистрибутивне мреже са просторним, урбанистичким и регулационим планом на свом дистрибутивном подручју, ради омогућавања приступа мрежи у складу са Законом.
- (2) Дистрибутер прибавља од органа управе просторне, урбанистичке и регулационе планове за изградњу и проширење насеља ради планирања развоја дистрибутивне мреже.
- (3) Дистрибутер је дужан доставити надлежном органу локалне самоуправе планове развоја дистрибутивне мреже подручја која су покривена просторним, урбанистичким и регулационим планом.

Члан 69.

(Учешће у развоју мреже)

- (1) Корисник мреже може инвестирати властита средства у ревитализацију дистрибутивне мреже која није била у плану и програму ревитализације мреже дистрибутера за дати период о чему закључује посебан уговор са дистрибутером.
- (2) Дистрибутер је обавезан накнадити кориснику мреже улагање у ревитализацију мреже из става (1) овог члана, имајући у виду планове и програме ревитализације мреже, а што се регулише уговором.
- (3) Уколико корисник мреже не захтијева поврат уложених средстава, вриједност тих средстава се сматра донацијом.

ГЛАВА V – МЈЕРЕЊЕ

Члан 70. (Мјерно мјесто)

- (1) Испоручена и преузета електрична енергија и снага мјере се одговарајућим мјерним слогом на мјерном мјесту које се по правилу налази на примопредајном мјесту, уколико електроенергетском сагласношћу или уговором о прикључењу није другачије одређено.
- (2) Дистрибутер је обавезан приликом изградње прикључка да води рачуна о локацији мјерног мјеста на начин који ће му обезбиједити несметан приступ ради читавања и одржавања.
- (3) Мјерно мјесто за крајње купце из категорије домаћинства (индивидуална стамбена изградња) за нове или реконструисане прикључке се лоцира са спољне стране или ван грађевинског објекта, уколико је то урбанистички и амбијентално дозвољено и под условом да је могућ приступ мјерном мјесту сваким даном од 08-18 часова.
- (4) У стамбеним зградама мјерна мјеста се по правилу смјештају у оквиру заједничких просторија и под условом да је могућ приступ мјерном мјесту сваким даном од 08-18 часова.
- (5) Дистрибутер је дужан о свом трошку уз претходно обавјештење крајњег купца постепено измјестити мјерна мјеста постојећих крајњих купаца која се налазе унутар објекта, на начин који ће обезбиједити разграничење одговорности између дистрибутера и крајњег купца и испуњење услова из става (2) и (3) овога члана.
- (6) Крајњи купац је дужан омогућити дистрибутеру приступ инсталацијама објекта ради извођења потребних радова у циљу измјештања мјерног мјеста.
- (7) Прикључак крајњег купца код кога је измјештено мјерно мјесто је основно средство дистрибутера.

Члан 71. (Састав мјерног слога)

- (1) Дистрибутер прописује техничке услове којим, између осталог, дефинише и одређује врсту, тип, класу тачности, потребан број и мјерни опсег мјерних уређаја, као и мјесто и начин њихове уградње на начин да се обезбиједи типизација мјерних мјеста у оквиру типизације прикључка, а све у складу са Дистрибутивним мрежним правилима, Општим условима, техничким стандардима и нормама квалитета.
- (2) Мјерни слог крајњег купца/произвођача могу чинити:
  - а) напонски и струјни мјерни трансформатори,
  - б) бројила активне и реактивне енергије,
  - в) регистратор снаге,
  - г) уређај за управљање тарифама,
  - д) уређаји за даљинску комуникацију,

- ђ) осигурачи,
- е) спојни водови,
- ж) уређаји за похрањивање података и
- з) остала помоћна опрема и уређаји.

(3) Састав мјерног слога се одређује у зависности од напонског нивоа, категорије потрошње и тарифне групе којој крајњи купац припада, те снаге и обима потрошње електричне енергије и других техничких услова.

(4) Код изградње прикључка нових крајњих купаца/произвођача чији су објекти прикључени на средњенапонску мрежу, обавезна је уградња бројила са могућношћу даљинског читања.

(5) У новоизграђеним трансформаторским станицама X/0,4 kV обавезна је уградња мјерног слога који садржи бројило активне и реактивне енергије, као и регистратор вршне снаге.

Члан 72.

(Класа тачности мјерних трансформатора)

(1) Напонски мјерни трансформатори морају имати карактеристике у складу са стандардом IEC 60044-2.

(2) Струјни мјерни трансформатори са једним или више секундарних језгра, са одговарајућим намотајима, морају имати карактеристике у складу са стандардом IEC 60044-1.

(3) Класа тачности мјерних трансформатора за мјерење количине електричне енергије до 24 милиона киловат часова (kWh) годишње, на једном мјерном слогу, мора бити 0.5, а за мјерење електричне енергије изнад ове количине мора бити 0.2 или класа 0.5, ако се дистрибутер и купац о томе договоре.

(4) Ако је на мјесту мјерења у периоду од 200 часова мјесечно активно оптерећење мање од 10% номиналне примарне струје струјног мјерног трансформатора, потребно је примијенити струјне мјерне трансформаторе са проширеним мјерним опсегом.

Члан 73.

(Класе тачности бројила електричне енергије)

(1) Бројила за мјерење активне енергије морају задовољити услове стандарда EN 62053-22 (класа 0.2 и 0.5) и 62053-21 (класа 1.0).

(2) Бројила за мјерење реактивне енергије морају задовољити услове стандарда EN 62053-23 (класа 2.0).

(3) Класе тачности уграђених бројила електричне енергије морају најмање бити:

- а) за активну енергију на ниском напону гдје се потрошња мјери мјерним уређајима у директном споју 2.0,
- б) за активну енергију на ниском напону гдје се потрошња мјери мјерним уређајима у полуиндиректном споју, преко струјних мјерних трансформатора:
  - 1) за бројила са уграђеним показивачем вршног оптерећења класе 1.0, и
  - 2) за остала бројила класе 2.0,
- в) за активну енергију на средњем напону гдје се потрошња електричне енергије мјери мјерним уређајима у индиректном споју, преко струјних и напонских мјерних трансформатора:

- 1) за потрошњу до 24 милиона киловат часова (kWh) годишње, класе 1.0, и
- 2) за потрошњу преко 24 милиона киловат часова (kWh) годишње, класе 5 или боље класе тачности,
- г) до потпуне имплементације стандарда из става (2) овог члана, мјерење реактивне енергије се може изводити бројилима класе 3.0.

Члан 74.

(Уклопни сат)

- (1) Уклопни сат за управљање вишетарифним бројилима и регистраторима снаге може одступити мјесечно у односу на подешено средње-европско вријеме у границама:
  - а) два минута мјесечно за бројила класе 0.5,
  - б) пет минута мјесечно за бројила класе 1.0, и
  - в) 15 минута мјесечно за бројила класе 2.0.
- (2) Уклопни сат који одступа више од дозвољених одступања из става (1) овог члана, треба бити замијењен новим.
- (3) У стамбеном објекту са више етажних власника, гдје су бројила постављена на једном мјесту, дозвољена је уградња једног уређаја за управљање тарифама.

Члан 75.

(Пломбирање и жигосање мјерних уређаја)

- (1) Мјерни уређаји из члана 71. став (2) тачка а), б), в) и г) Општих услова, морају бити прописно баждарени и жигосани.
- (2) Мјерни уређаји из члана 71. став (2) тачка а), б), в) и г) Општих услова, морају бити пломбирани од стране дистрибутера, а и од стране крајњег купца/произвођача уколико то они затраже.
- (3) Ако се на мјерном уређају налази пломба дистрибутера и крајњег купца/произвођача, скидање пломбе обавља се у присуству дистрибутера и крајњег купца/произвођача.
- (4) Мјерни уређаји индиректног купца пломбирају се од стране дистрибутера, као и пломбом крајњег купца и индиректног купца на њихов захтјев.
- (5) Код првог прикључења објеката крајњег купца/произвођача на дистрибутивну мрежу, мјерни уређаји морају имати валидан жиг баждарења, не старији од једне године.

Члан 76.

(Одржавање мјерних уређаја)

- (1) Под одржавањем се подразумева:
  - а) редовни преглед мјерних уређаја,
  - б) редовна провјера исправности уређаја, изузев баждарења, у складу са техничким стандардима за дату врсту уређаја,
  - в) провјера исправности уређаја у случају постојања сумње у исправност,
  - г) оправка и замјена у случају неисправности уређаја,

- д) баждарење уређаја у редовним интервалима, у складу са техничким стандардима и метролошким прописима за дату врсту уређаја и
- ђ) баждарење у случају постојања сумње у тачност регистрације мјерних величина.

(2) Одржавање мјерних уређаја врши дистрибутер.

(3) Постојећи крајњи купци/произвођачи могу предати мјерне уређаје у власништво дистрибутера који је обавезан од момента преузимања да врши њихово одржавање, замјену и верификацију у складу са техничким и метролошким прописима.

(4) Ако постојећи крајњи купац није предао прикључак у власништво дистрибутера, трошкове одржавања сноси крајњи купац.

Члан 77.

(Ванредно баждарење мјерних уређаја)

(1) Крајњи купац/произвођач има право прије уградње мјерних уређаја захтијевати њихово баждарење.

(2) Уколико крајњи купац/произвођач захтијева ванредно баждарење мјерних уређаја, дистрибутер је дужан извршити баждарење у року од 15 дана од дана пријема захтјева.

(3) Уколико се у случају баждарења из става (1) или ванредним баждарењем утврди да мјерни уређај задовољава захтјеве из класе тачности, трошкове баждарења сноси крајњи купац/произвођач.

(4) Крајњи купац/произвођач има право да присуствује баждарењу мјерних уређаја, а дистрибутер је дужан да га обавијести о датуму и времену баждарења.

Члан 78.

(Контрола мјерења и измјене на мјерном слогу)

(1) Измјене на мјерном слогу искључиво врши дистрибутер.

(2) Приликом вршења измјена на мјерном слогу дистрибутер о томе претходно обавјештава крајњег купца или произвођача, који има право присуствовати овим радњама.

(3) О извршеним измјенама на мјерном слогу саставља се записник који потписују присутне уговорне стране (дистрибутер и крајњи купац/произвођач).

(4) Уколико дистрибутер контролом мјерног мјеста утврди промјене на мјерном слогу или сам изводи промјене на мјерном слогу ради одржавања, а крајњи купац или произвођач и поред обавјештења не присуствује тој радњи, дистрибутер им је дужан доставити записник о извршеним измјенама.

(5) Дистрибутер је дужан у писаној форми обавијестити снабдјевача крајњег купца о свакој промјени на мјерном мјесту која утиче на обрачун утрошене електричне енергије у року од 24 часа од настанка промјене.

Члан 79.

(Сметње или оштећења на мјерним уређајима)

- (1) Крајњи купац/произвођач је дужан заштити мјерне уређаје који су смјештени у његовим објектима од неовлашћеног приступа трећег лица, нестанка и оштећења.
- (2) Крајњи купац/произвођач је дужан без одлагања обавијестити дистрибутера о нестанку, сметњама или оштећењима на мјерним уређајима, пломбама и осигурачима.
- (3) У случају нестанка или физичког оштећења мјерних уређаја који се налазе у посједу крајњег купца/произвођача, трошкове оправке, замјене и баждарења сноси крајњи купац/произвођач, уколико није предузео све потребне мјере за њихову заштиту.
- (4) Дистрибутер је дужан, по пријему обавјештења из става (2) овог члана, у року од три дана, предузети одговарајуће мјере у циљу обезбјеђења исправног мјерења.
- (5) Дистрибутер је дужан без одлагања обавијестити крајњег купца/произвођача о уоченим сметњама или оштећењима на мјерним уређајима.

Члан 80.

(Корекција обрачуна због грешке у мјерењу)

- (1) Ако се записнички утврди да је обрачунска константа мјерног слога била погрешно утврђена, врши се накнадни обрачун по исправљеној константи.
- (2) Уколико се баждарењем утврди да је мјерни уређај имао грешку два пута већу од класе тачности, или због квара извјесно вријеме није мјерио електричну енергију и снагу, односно да је мјерење било дјелимично, испоручена електрична енергија, односно снага, се утврђује прорачуном ако је могуће, или процјеном.
- (3) За процјену преузете електричне енергије и снаге из става (2) овог члана, узима се потрошња постигнута у одговарајућем временском периоду када је регистравање било исправно, уважавајући годишњи пораст потрошње.
- (4) Ако постоји контролно мјерење, могу се договором узети подаци са тог мјерног слога.
- (5) Корекција обрачуна врши се у случају када је погрешно очитана вриједност појединих мјеста на бројчанику, због погрешног броја цијелих, односно децималних мјеста.
- (6) Када се утврди да услед квара на уклопном сату, РТК или МТК пријемнику бројило није регистровало потрошњу исправно према добу дана, регистрована потрошња активне електричне енергије се обрачунава:
  - а) за крајње купце којима се обрачунска снага не утврђује мјерењем, као да је мјерни уређај једнотарифно бројило,
  - б) за крајње купце код којих се обрачунска снага утврђује мјерењем, на основу оствареног односа потрошње у периоду примјене већег и мањег дневног става у одговарајућем обрачунском периоду када је мјерење било исправно, а ако нема тих података, на основу карактеристичних података за категорију потрошње и тарифну групу купца у коју је сврстан крајњи купац.

- (7) Период за који се врши корекција обрачуна због грешке у мјерењу утврђује се:
- а) од дана отклањања до дана настанка грешке у мјерењу, ако се датум настанка грешке може утврдити, с тим да период корекције не може бити дужи од двије године,
  - б) од посљедњег баждарења мјерног уређаја до дана отклањања грешке у мјерењу, ако је баждарење вршено у посљедње двије године и ако није примјенљиво а) или
  - в) за дванаест мјесеци уназад од дана отклањања грешке у мјерењу, ако није примјенљиво а) или б).

ГЛАВА VI – ОЧИТАЊЕ, ОБРАЧУН, ФАКТУРИСАЊЕ И НАПЛАТА

Члан 81. (Очитање мјерних уређаја)

- (1) Дистрибутер и крајњи купац су дужни обезбиједити исправно и редовно очитање бројила за мјерење утрошене електричне енергије.
- (2) Бројила крајњих купаца читавају се, у складу са пословном политиком дистрибутера и снабдјевача и одредбама уговора о снабдијевању, а обавезно:
- а) приликом промјене тарифних ставова и на крају године, за категорију домаћинства,
  - б) једном мјесечно и приликом сваке промјене тарифних ставова, за остале крајње купце и
  - в) код промјене снабдјевача и у другим случајевима прописаним чланом 53. Општих услова.
- (3) Очитање бројила се може вршити на један од сљедећих начина:
- а) директно на лицу мјеста, од стране овлашћеног лица дистрибутера уз предочење службене исказнице,
  - б) даљински и
  - в) самоочитањем бројила од стране крајњег купца, при чему дистрибутер има право извршити провјеру ових очитања.
- (4) На захтјев крајњег купца, дистрибутер је дужан пружити информацију везану за резултате очитања бројила електричне енергије, у року од 10 дана од дана подношења захтјева.
- (5) Очитање мјерних уређаја почиње најраније три дана прије истека обрачунског периода и завршава најкасније три дана по истеку обрачунског периода за који је уговором утврђена обавеза очитања.
- (6) Дистрибутер је дужан прилагодити рокове очитања бројила на начин да се крајњим купцима обезбиједи испорука електричне енергије по тарифним ставовима који се примјењују за нижу сезону у трајању дефинисаном Тарифним системом.

(7) Овлашћено лице дистрибутера приликом читања бројила на лицу мјеста може извршити визуелни преглед и контролу пломби на мјерном мјесту и евидентирати уочено стање пломби, при чему се такав преглед сматра контролом дијела мјерног мјеста, ако је обављен у складу са процедуром дистрибутера.

Члан 82.

(Пристап мјерном мјесту ради читања)

(1) Корисник мреже је дужан да омогући овлашћеним лицима дистрибутера пристап мјерним уређајима ради читања.

(2) Уколико корисник мреже не дозволи или не омогући пристап мјерној опреми у сврху читања и након достављања писаног упозорења, испоручена електрична енергија ће се, по избору дистрибутера, израчунати на један од следећих начина:

- а) на основу потрошње из одговарајућег периода у претходној години,
- б) на основу количина уговорених за испоруку у току периода за који је онемогућено читање, или
- в) на основу одобрене прикључне снаге ако се не може примјенити поступак из тачке а) и б) овог става.

(3) Коначна количина испоручене електричне енергије ће се утврдити након стицања услова за пристап мјерном мјесту према стварно измјереним количинама или количинама за неовлашћену потрошњу, ако је установљена.

(4) Уколико крајњи купац у два наврата не дозволи пристап или омета читање мјерног уређаја дистрибутер обуставља испоруку електричне енергије и може измјестити мјерне уређаје, на мјесто које он одреди, о трошку крајњег купца.

(5) Након уградње бројила на мјесту на коме је пристап омогућен, крајњи купац стиче право на поновно прикључење након измирења новчаних обавеза за раније испоручену електричну енергију и трошкова измјештања мјерног уређаја.

Члан 83.

(Обрачун, фактурисање и наплата утрошене електричне енергије)

Снабдјевач врши обрачун, фактурисање и наплату износа за утрошену електричну енергију на основу података о читању бројила које му доставља дистрибутер, у складу са уговором, Општим условима, Тарифним системом и другим прописима.

Члан 84.

(Садржај рачуна)

(1) Рачун за електричну енергију и рачун за коришћење мреже издат крајњем купцу обавезно садржи:

- а) идентификациони број крајњег купца,
- б) име или назив крајњег купца,
- в) адресу крајњег купца и/или адресу мјерног мјеста,
- г) датум читања и датум претходног читања,
- д) тарифне елементе по којима се мјери и обрачунава вриједност испоручене електричне енергије,

- ђ) регистроване вриједности мјерних уређаја и измјерене количине на основу којих се врши обрачун,
  - е) јединичне цијене тарифних елемената које се примјењују за обрачунски период,
  - ж) укупну цијену по сваком тарифном елементу,
  - з) укупну цијену испоручене електричне енергије у обрачунском периоду,
  - и) порез на додату вриједност,
  - ј) укупан износ рачуна,
  - к) висину каматне стопе одређене законом, основицу за њен обрачун и износ обрачунате камате у складу са прописима, за случај да крајњи купац касни са плаћањем доспјелих обавеза за преузету електричну енергију,
  - л) закључни салдо дуга или потраживања купца на дан издавања рачуна,
  - љ) рок плаћања рачуна,
  - м) телефонски број и адресу услужног центра и
  - н) могућност и рок за приговор на рачун.
- (2) Рачун садржи засебан обрачун за свако мјерно мјесто крајњег купца.
- (3) Рачун за квалификованог купца садржи одвојено исказане елементе рачуна за утрошену електричну енергију и коришћење мреже.
- (4) Рачун може садржавати и аконтативни мјесечни износ уплате за наредни период утврђен на основу уговора о снабдијевању, ако није предвиђено мјесечно читање.
- (5) Рачун може да садржи и посебну ставку која се односи на утрошену електричну енергију заједничке потрошње етажних власника, а утврђује се тако да се укупан обрачунати износ за утрошену електричну енергију заједничке потрошње подијели са бројем етажних власника.
- (6) На издатом рачуну се може навести и опомена за неизмирене обавезе из претходног периода, као и могуће посљедице неизмирења обавеза плаћања према закљученом уговору, при чему се опомена не сматра обавјештењем о искључењу.

Члан 85.
(Доставља рачуна)

- (1) Снабдјевач тарифних купаца доставља рачун тарифном купцу до 15-ог дана у мјесецу за претходни обрачунски период, а квалификовани купац и снабдјевач могу уговорити други рок доставе рачуна.
- (2) Рачун се доставља купцу на адресу наведену у уговору о снабдијевању/приступу, а уколико адреса није наведена, није тачна или није потпуна, снабдјевач /дистрибутер ће доставити рачун на адресу мјерног мјеста купца.
- (3) Ако крајњи купац не прими рачун до утврђеног рока из става (1) овог члана, дужан је обавијестити свог снабдјевача најкасније до 18-тог дана у мјесецу, а снабдјевач је обавезан издати купцу копију рачуна.

(4) Ако се рачун за заједничку потрошњу електричне енергије етажних власника издаје као посебан рачун доставља се овлашћеном представнику сувласника или етажних власника.

Члан 86. (Принципи наплате)

(1) Снабдјевач утврђује пословну политику наплате која мора бити правична и недискриминирајућа и укључује одредбе које се односе на:

- а) начин и услове плаћања,
- б) каматну стопу у складу са законом за кашњење у измирењу новчане обавезе, и
- в) камату за преплаћена средства у складу са Законом о заштити потрошача.

(2) Пословном политиком наплате може се предвидјети могућност да крајњи купци плате доспјеле обавезе за преузету електричну енергију у ратама, уколико то није у супротности са законом.

(3) У случају да снабдјевач тарифних купаца у пословној политици предвиди могућност из става (2) овог члана, услови под којима крајњи купац може своје обавезе за преузету електричну енергију измирити са одложеним плаћањем треба да буду објављени на начин доступан свим крајњим купцима.

(4) Снабдјевач тарифних купаца обавјештава крајње купце о пословној политици наплате утрошене електричне енергије приликом закључења уговора о снабдијевању и исту објављује на својој интернет страници и у услужном центру.

Члан 87. (Плаћање рачуна)

(1) Крајњи купац је дужан да плати рачун за утрошену електричну енергију у року наведеном на рачуну.

(2) Рок за плаћање обавеза наведених на рачуну за тарифне купце је 25-и дан мјесеца у коме је издат рачун, а квалификовани купац и снабдјевач могу уговорити други рок за плаћање обавеза.

(3) Уколико рачун садржи аконтативни мјесечни износ уплате за наредни период рок за уплату аконтативног мјесечног износа је 25-и дан мјесеца који слиједи иза мјесеца на који се односи аконтативни мјесечни износ.

(4) Крајњи купац који у року не плати износ утрошене електричне енергије, према испостављеном рачуну, дужан је да сноси посљедице кашњења у складу са законом.

(5) Уколико крајњи купац не приговори на основаност и висину обрачунатог износа у прописаном року, дужан је извршити плаћање.

Члан 88. (Приговор на рачун)

(1) Крајњи купац може да поднесе приговор у писаној форми дистрибутеру или снабдјевачу на новчани износ назначен на рачуну за утрошену електричну енергију у року одређеном за плаћање.

(2) О поднесеном приговору из става (1) овог члана дистрибутер/снабдјевач је дужан да одлучи у року од 10 дана од дана подношења приговора, те да о истом у писаној форми обавијести подносиоца приговора.

(3) У обавјештењу из става (2) овог члана дистрибутер/снабдјевач је дужан да обавијести купца о износу дијела рачуна који је након провјере утврдио као неспоран, те да поучи крајњег купца о могућности покретања спора пред РЕРС-ом у року од 30 дана од дана пријема обавјештења.

(4) Крајњи купац који након добијања обавјештења о приговору оспорава обрачун и намјерава да поднесе захтјев РЕРС-у за рјешавање спора, дужан је да плати неспорни дио рачуна који је одредио дистрибутер/снабдјевач или износ утврђен на основу просјека обрачунате потрошње у одговарајућем неспорном временском периоду.

(5) Коначни обрачун по приговору на рачун из става (4) овог члана врши се након окончања спора.

Члан 89. (Корекција обрачуна)

(1) Крајњи купац може захтијевати корекцију обрачуна у случају да утврди грешку на рачуну за период који не може бити дужи од једне године од дана подношења захтјева, уколико у појединим случајевима одредбама Општих услова није другачије прописано.

(2) Корекција обрачуна у случају када се утврди грешка у мјерењу се врши у складу са одредбама члана 80. Општих услова.

(3) Крајњи купац може захтијевати корекцију обрачуна у случају да је грешком дистрибутера/снабдјевача сврстан у погрешну категорију потрошње или тарифну групу или су му примјењивани погрешни тарифни ставови за период који не може бити дужи од двије године од дана подношења захтјева.

(4) У случају да дистрибутер утврди да је крајњи купац грешком сврстан у категорију потрошње / тарифну групу или су му примјењивани погрешни тарифни ставови врши корекцију обрачуна за период који не може бити дужи од двије године од дана отклањања грешке у обрачуну.

(5) У случају када крајњи купац захтијева корекцију обрачуна дистрибутер/снабдјевач је дужан да одлучи у року од 10 дана од дана пријема захтјева, те да о истом у писаној форми обавијести подносиоца захтјева.

(6) У случају да дистрибутер/снабдјевач коригује обрачун на своју иницијативу из разлога наведених у ставу (2) и (4) дужан је о томе обавијестити крајњег купца у писаној форми и пружити му све потребне информације у вези са насталом промјеном.

(7) Уколико није задовољан обавјештењем из става (5) и (6) крајњи купац има право покренути спор пред РЕРС-ом у року од 30 дана од дана пријема обавјештења.

ГЛАВА VII - НЕОВЛАШЋЕНА ПОТРОШЊА

Члан 90.

(Појам неовлашћене потрошње)

(1) Под неовлашћеном потрошњом електричне енергије подразумејева се потрошња у случају:

- а) прикључења објеката на дистрибутивну мрежу без електроенергетске сагласности и/или уговора о прикључењу, уговора о снабдијевању и уговора о приступу, или самовољног прикључења на дистрибутивну мрежу након искључења због разлога наведених у члану 98. Општих услова,
- б) када крајњи купац онемогућава правилно регистравање преузете електричне енергије и снаге,
- в) потрошње без мјерних уређаја или мимо њих,
- г) самовољног скидања или оштећења пломбе мјерног уређаја који се налази на посједу крајњег купца, при чему крајњи купац није обавијестио дистрибутера о оштећењу.

(2) Дистрибутер је дужан да пропише поступак утврђивања и документовања неовлашћене потрошње.

Члан 91.

(Утврђивање периода неовлашћене потрошње)

(1) Дистрибутер утврђује период за који се врши обрачун неовлашћене потрошње електричне енергије, на основу података о извршењу радњи из члана 90. Општих услова.

(2) Уколико се не може утврдити почетак једне или више неовлашћених радњи из члана 90. Општих услова, сматра се да је неовлашћена потрошња електричне енергије трајала од дана посљедњег прегледа дијела прикључка, односно мјерног мјеста на којем је извршена радња којом је омогућена неовлашћена потрошња електричне енергије.

(3) Период за обрачун неовлашћене потрошње из става (2) овог члана не може бити дужи од годину дана.

(4) Очитање мјерних уређаја на лицу мјеста, без прегледа пломби на мјерном мјесту и израде записника о контроли мјерног мјеста, не сматра се прегледом мјерног мјеста које се може користити за одређивање почетка неовлашћене потрошње.

Члан 92.

(Обрачун неовлашћене потрошње)

(1) Мјесечни обрачун неовлашћене потрошње за крајње купце на средњем напону, врши се на сљедећи начин:

- а) обрачунска снага се утврђује у износу који је једнак:
  - 1) највећој измјереној вршној снази у периоду од годину дана прије наступања неовлашћене потрошње, или

- 2) прикључној снази за случај да није расположив податак о измјереној вршној снази, или
  - 3) укупно инсталисаној снази трошила за крајњег купца који је самовољно прикључио свој објекат без електроенергетске сагласности,
- б) количина неовлашћено утрошене електричне енергије утврђује се као производ обрачунске снаге из тачке а) овог става, броја радних дана у периоду неовлашћене потрошње и броја часова, како слиједи:
- 1) за једносмјенски рад осам часова дневно,
  - 2) за двосмјенски рад 16 часова дневно и
  - 3) за тросмјенски рад 24 часа дневно.
- (2) Мјесечни обрачун неовлашћене потрошње на ниском напону, врши се на сљедећи начин:
- а) обрачунска снага се добије:
- 1) множењем номиналне струје главног осигурача или уређаја за ограничење снаге, са номиналним напоном, уколико се неовлашћена потрошња одвија иза осигурача, или
  - 2) множењем називног дозвољеног струјног оптерећења проводника преко кога се одвија неовлашћена потрошња, са номиналним напоном, уколико се неовлашћена потрошња одвија испред осигурача,
- б) количина неовлашћено утрошене активне енергије за категорију остала потрошња на ниском напону утврђује се као производ обрачунске снаге из тачке а) овог става, броја радних дана у периоду неовлашћене потрошње и броја часова, како слиједи:
- 1) за једносмјенски рад осам часова дневно,
  - 2) за двосмјенски рад 16 часова дневно и
  - 3) за тросмјенски рад 24 часа дневно.
- в) количина неовлашћено утрошене активне енергије за крајње купце из категорије домаћинства утврђује се као производ обрачунске снаге из тачке а) овог става, броја дана у мјесецу и броја часова, како слиједи:
- 1) за период октобар - март, за крајње купце који користе електричну енергију за гријање осам часова дневно, односно за остале крајње купце четири часова дневно и
  - 2) за период април - септембар, за све крајње купце четири часа дневно.
- (3) Количина неовлашћено утрошене активне енергије, за случај самовољног скидања или оштећења пломбе из члана 90. став (1) тачка г) Општих услова, утврђује се једнократно као производ одговарајуће обрачунске снаге из става (1) и (2) овог члана и времена од 120 часова.
- (4) За случај неовлашћене радње на уклопном сату, МТК, РТК или другом пријемнику сличне намјене, не врши се обрачун количина неовлашћено утрошене електричне енергије и снаге у смислу става (1), (2) и (3) овог члана.

Члан 93.

(Накнада за неовлашћено утрошену електричну енергију)

- (1) За случај неовлашћене потрошње из члана 90. Општих услова, накнада за неовлашћено утрошену електричну енергију садржи трошкове:
- обрачунате електричне енергије, у складу са чланом 92. Општих услова,
  - обрачунске снаге, у складу са чланом 92. Општих услова и
  - остале трошкове проузроковане неовлашћеном потрошњом.
- (2) На обрачунату количину активне енергије примјењује се сљедећа цијена:
- за крајње купце из категорије домаћинства примјењује се тарифни став за тарифну групу купаца из категорије потрошње домаћинства код којих се активна електрична енергија мјери једнотарифним бројилом,
  - за крајње купце на средњем напону и за купце из категорије остала потрошња на ниском напону примјењује се одговарајући већи дневни тарифни став, у складу са тарифним системом, за једносмјенски и двосмјенски рад, а за тросмјенски рад примјењује се већи и мањи дневни тарифни став уважавајући дужину трајања њихове примјене,
  - за квалификоване купце, цијена се утврђује као сума просјечне цијене електричне енергије за покривање дистрибутивних губитака у том периоду и тарифних ставова за коришћење електроенергетске мреже у већој дневној тарифи.
- (3) Накнада за снагу утврђује се на сљедећи начин:
- за крајње купце код којих се обрачунска снага утврђује мјерењем, примјеном припадајућих тарифних ставова на обрачунску снагу утврђену у складу са одредбама члана 92. Општих услова,
  - за крајње купце којима се обрачунска снага не утврђује мјерењем, примјеном припадајућих тарифних ставова за категорију потрошње и групу купаца којој припада крајњи купац, на обрачунску снагу утврђену Тарифним системом.
- (4) За случај да је неовлашћена радња извршена на уклопном сату, МТК, РТК или другом пријемнику сличне намјене, тако да бројило није исправно регистровало потрошњу према добу дана, накнада се обрачунава на сљедећи начин:
- за тарифне купце сва измјерена потрошња се обрачунава у већој дневној тарифи и
  - за квалификоване купце накнада за коришћење мреже се обрачунава за сву измјерену потрошњу у већој дневној тарифи.
- (5) Обрачун, фактурисање и наплату неовлашћене потрошње врши дистрибутер.
- (6) За мјесец у којем је утврђена неовлашћена потрошња електричне енергије, независно о утврђеном броју дана, утврђује се пуна мјесечна накнада за снагу.
- (7) У случају неовлашћене потрошње из члана 92 став (2) тачка а) подтачка 1) која се одвија иза главног инсталационог осигурача износ накнаде за неовлашћено

утрошену електричну енергију се умањује за износ редовних рачуна за утрошену електричну енергију на мјерном мјесту за период за који се врши обрачун неовлашћене потрошње.

ГЛАВА VIII – ОБУСТАВА И ОГРАНИЧЕЊЕ У ИСПОРУЦИ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 94.

(Принципи ограничења и обуставе испоруке)

- (1) Крајњем купцу и произвођачу се може обуставити и ограничити испорука електричне енергије у случајевима и под условима утврђеним Законом и Општим условима.
- (2) Дистрибутер и снабдјевач обавјештавају крајње купце и произвођаче о пословној политици ограничења и обуставе испоруке прије закључивања уговора, као и о свакој промјени те политике, коју објављују на својој интернет страници и у услужном центру.

Члан 95.

(Разлози за обустављање и ограничење испоруке и преузимања)

- (1) Разлози за обустављање и ограничење испоруке и преузимања електричне енергије могу настати због:
  - а) планираних активности дистрибутера,
  - б) непредвиђених околности,
  - в) недозвољених радњи крајњег купца,
  - г) захтјева крајњег купца,
  - д) опште несташице електричне енергије.

Члан 96.

(Обустављање и ограничење испоруке и преузимања усљед планираних активности)

- (1) Дистрибутер може обуставити и ограничити испоруку и преузимање електричне енергије у циљу обављања планираних активности као што су:
  - а) редовно и ванредно одржавање, преглед, испитивање, контрола мјерења и ремонта електроенергетских објеката (на преносном и дистрибутивном дијелу система),
  - б) прикључења нових објеката и
  - в) доградња или реконструкција мреже.
- (2) У случају обуставе и ограничења испоруке и преузимања из става (1) дистрибутер је дужан информисати произвођаче, крајње купце и њихове снабдјеваче најкасније 24 часа прије прекида испоруке/преузимања, о термину планираног

прекида испоруке/преузимања и очекиваном времену трајања прекида на следећи начин:

- а) крајње купце и произвођаче на средњем напону, директно путем телефона уз писану забиљешку детаља о информисању, путем факса или електронске поште и
- б) крајње купце и произвођаче на ниском напону, путем средстава јавног информисања, на јасан и разумљив начин.

Члан 97.

(Обустављање и ограничење испоруке усљед непредвиђених околности)

(1) Разлози за обустављање и ограничење испоруке електричне енергије усљед непредвиђених околности могу настати због:

- а) угрожености људи и имовине усљед ванредних околности (пожар, поплава, земљотрес, временске непогоде),
- б) непредвиђених испада дистрибутивних електроенергетских објеката, усљед чега може доћи или је дошло до преоптерећења преосталих објеката у погону и
- в) испада или преоптерећења дијелова преносне мреже.

(2) У случају наступања околности из става (1) дистрибутер је дужан без одлагања информисати произвођаче, крајње купце и њихове снабдијеваче о очекиваном времену трајања прекида испоруке.

(3) Дистрибутер израђује план рада у ванредним околностима којим се планирају активности и ангажовање људства и опреме за случај наступања ванредних околности из става (1) тачка а) овог члана.

Члан 98.

(Обустављање испоруке због радњи или пропуштања крајњег купца)

(1) Дистрибутер обуставља испоруку електричне енергије искључењем објеката крајњег купца са мреже, ако крајњи купац:

- а) без сагласности дистрибутера прикључи на мрежу своје објекте, уређаје и инсталације,
- б) без сагласности дистрибутера, путем својих објеката омогући другом лицу да прикључи на мрежу своје објекте, уређаје и инсталације,
- в) радом својих енергетских објеката и уређаја угрожава живот и здравље људи или угрожава околину,
- г) у року који му одреди дистрибутер или одговарајући инспекцијски орган не одстрани или не смањи до захтијеване границе сметње које проузрокују његови објекти и уређаји,
- д) омета нормалну испоруку електричне енергије другим купцима,
- ђ) забрани или онемогући приступ овлашћеном особљу дистрибутера прикључку, мјерним и заштитним уређајима, енергетским објектима и уређајима или инсталацијама,

- е) не поштује посебне услове о ограничењу испоруке електричне енергије,
  - ж) на опомену дистрибутера, не снизи активну и/или реактивну снагу, односно количину активне енергије и/или количину прекомјерно преузете реактивне енергије на уговорену вриједност у захтијеваном року,
  - з) онемогући правилно регистравање преузетих количина електричне енергије или користи електричну енергију без захтијеваних мјерних уређаја или мимо њих,
  - и) не плаћа испоручену електричну енергију у року одређеном уговором и/или Општим условима,
  - ј) одбије закључење уговора о снабдијевању електричном енергијом који је у складу са законом и Општим условима,
  - к) не испуњава обавезе које су уговором предвиђене као разлог за обуставу.
- (2) У случајевима наведеним у ставу (1), тачке а), б), в) и г) овог члана дистрибутер обуставља испоруку електричне енергије крајњем купцу без претходног упозорења и обавјештења.
- (3) У случајевима наведеним у ставу (1), тачке д), ђ) и е) овог члана, дистрибутер упозорава крајњег купца у писаној форми о недостацима и неправилностима и одређује му рок за отклањање истих. Уколико крајњи купац у року назначеном у упозорењу не отклони наведене недостатке и неправилности дистрибутер обуставља испоруку електричне енергије, након што утврди на лицу мјеста да крајњи купац није поступио према упозорењу.
- (4) У случајевима наведеним у ставу (1), тачке ж), з), и), ј) и к) овог члана, дистрибутер претходно обавјештава крајњег купца у писаној форми о недостацима и неправилностима због којих се обуставља испорука електричне енергије и одређује рок и термин искључења.
- (5) Дистрибутер је дужан приликом слања упозорења или обавјештења о искључењу, о истом обавијестити снабдјевача тог крајњег купца.
- (6) Дистрибутер је дужан о извршеном искључењу обавијестити снабдјевача искљученог крајњег купца, у року од 24 часа за купце на ниском напону, односно у року од три часа за крајње купце на средњем напону.
- (7) Снабдјевач може захтијевати искључење објеката крајњег купца због неплаћања, при чему је дистрибутер дужан поступити по достављеном захтјеву.
- (8) Дистрибутер и снабдјевач могу одлучити да примијене мање рестриктивне мјере од обуставе испоруке, у зависности од конкретне ситуације и типа објекта који треба бити искључен са електроенергетске мреже, све у складу са пословном политиком обуставе испоруке електричне енергије.

Члан 99.

(Обавјештење о искључењу)

- (1) Обавјештење о искључењу електричне енергије је документ у писаном облику који садржи:
- а) име и адресу крајњег купца,

- б) разлог и правни основ за обуставу испоруке електричне енергије,
  - в) објашњење радњи које крајњи купац треба предузети да би избјегао искључење,
  - г) адресу и контакт телефон услужног центра за крајње купце, гдје крајњи купац може добити више информација,
  - д) период у коме се заказује искључење са назначеним датумом почетка и краја периода,
  - ђ) услове и поступке које је крајњи купац дужан испунити да би могао захтијевати поновно укључење својих објеката на електроенергетску мрежу, укључујући и рокове у вези са тим,
  - е) износ накнаде и рок за поновно прикључење и
  - ж) могућност за подношење приговора дистрибутеру или снабдјевачу на разлоге искључења, те рок и поступак по приговору.
- (2) Обавјештење о искључењу крајњем купцу доставља дистрибутер непосредно или путем поште.
- (3) Уз обавјештење о искључењу због разлога наведених у члану 98. став (1) тачка з) крајњем купцу се доставља рачун за неовлашћено утрошену електричну енергију.
- (4) Рок за искључење наведен у обавјештењу не може бити краћи од осам дана од дана доставе обавјештења.

Члан 100.

(Приговор на обавјештење о искључењу)

- (1) Крајњи купац може поднијети приговор на разлоге искључења у року од осам дана од дана пријема обавјештења.
- (2) Уколико је приговор на обавјештење о искључењу, према оцјени дистрибутера и/или снабдјевача неоснован, дистрибутер не може извршити искључење у року краћем од пет дана од дана доставе одговора на приговор и дужан је поучити крајњег купца на могућност обраћања РЕРС-у.
- (3) Дистрибутер не обуставља испоруку електричне енергије крајњем купцу који је приговорио на висину новчаног износа назначеног на рачуну, ако је крајњи купац након одбијања приговора поступио у складу да одредбама члана 88. Општих услова, до окончања спора.

Члан 101.

(Ограничење искључења)

- (1) Искључења којима претходи обавјештење врше се у времену између 8:00 и 15:00 часова и у периоду наведеном у обавјештењу, с тим да период не може бити дужи од четири дана.
- (2) Датум искључења наведен у обавјештењу не може бити петак, викенд, државни празник, дан прије државног празника или на дан када услужни центар дистрибутера за крајње купце није отворен за рад са јавношћу.

(3) Дистрибутер и снабдјевач предузимају одговарајуће мјере да избјегну обуставу испоруке због неплаћања крајњим купцима из категорије домаћинства, током зиме за вријеме екстремно хладног времена, при чему се обустава испоруке може примијенити као крајња мјера.

(4) Дистрибутер не може искључити или одбити поновно укључење на мрежу објекат становања ако крајњи купац или корисник објекта користи електро-медицинску опрему неопходну за одржавање здравља, а за чији рад је неопходно напајање из дистрибутивне мреже, што се дефинише уговором о приступу.

Члан 102.

(Искључење на захтјев крајњег купца и по уговору)

(1) Објекат крајњег купца може се искључити са електроенергетске мреже на образложени захтјев крајњег купца.

(2) Објекат крајњег купца се искључује са мреже када се испуне услови за раскид уговора о снабдијевању по захтјеву крајњег купца, а крајњи купац не закључи нови уговор.

(3) Објекат крајњег купца се искључује са мреже када се испуне услови за раскид уговора о приступу.

Члан 103.

(Накнада за обрачунску снагу за вријеме обуставе испоруке)

Крајњем купцу, коме је због разлога наведених у члану 98. Општих услова, обустављена испорука електричне енергије накнада за обрачунску снагу се утврђује на следећи начин:

- а) за крајње купце којима се обрачунска снага одређује мјерењем вршног оптерећења, тако што се измјерено вршно оптерећење помножи односом броја дана у том мјесецу када објекат крајњег купца није био искључен и календарског броја дана тог мјесеца и одговарајућим тарифним ставом,
- б) за крајњег купца којем се обрачунска снага не одређује мјерењем:
  - 1) у пуном износу, као да није било обуставе, уколико обустава испоруке електричне енергије није трајала дуже од 15 дана у том мјесецу,
  - 2) не обрачунава се, уколико је обустава испоруке електричне енергије трајала дуже од 15 дана у том мјесецу.

Члан 104.

(Поновно прикључење објеката крајњег купца)

(1) Када крајњи купац отклони разлоге за обуставу испоруке електричне енергије, дистрибутер је дужан извршити поновно прикључење објекта крајњег купца, по правилу, првог радног дана, али не касније од три радна дана рачунајући од дана отклањања разлога.

(2) Уколико је дистрибутер неосновано обуставио испоруку електричне енергије, дужан је да објекат крајњег купца прикључи на мрежу без одлагања, а најкасније у року од 24 часа од момента утврђивања грешке.

(3) Крајњи купац, чији је објекат искључен са мреже у периоду дужем од пет година, приликом подношења захтјева за поновно прикључење третира се као нови крајњи купац, с тим што приликом поновног прикључења плаћа накнаду за прикључење која се састоји од стварних трошкова изградње прикључка и накнаде за обезбјеђење услова за прикључење на дистрибутивну мрежу.

(4) Износ накнаде за прикључење из става (3) овог члана не може бити већи од износа накнаде за прикључење коју би платио крајњи купац у случају да се његов објекат први пут прикључује на мрежу.

Члан 105.

(Трошкови искључења и поновног прикључења)

(1) У случају обуставе испоруке електричне енергије због разлога наведених у члану 98. Општих услова, трошкове искључења и поновног прикључења сноси крајњи купац.

(2) Трошкове искључења и поновног прикључења у случају неосноване обуставе испоруке електричне енергије крајњем купцу, сноси корисник дозволе на чији је захтјев извршена обустава.

Члан 106.

(Ограничење испоруке због несташице електричне енергије)

(1) Ако дође до ненадног и непредвиђеног мањка електричне енергије на тржишту, при чему је угрожена сигурност људи и цијеловитост електроенергетске мреже у Републици Српској, Влада Републике Српске, уз претходну консултацију РЕРС-а, доноси уредбе у којима ограничава испоруку одређеним категоријама крајњих купаца, одређује ред ограничења, начин употребе електричне енергије и обавезну производњу.

(2) У случају опште несташице електричне енергије, дистрибутер врши испоруку електричне енергије у складу са својим плановима селективног ограничења потрошње електричне енергије.

(3) Планови из става (2) овог члана утврђују мјере за ограничену испоруку електричне енергије путем:

- а) смањења напона у дистрибутивној мрежи,
- б) искључења уличне и остале рекламне расвјете и ограничења расвјете излога у трговинама на сигурном нивоу, односно минимално,
- в) искључења уличне расвјете, тргова и осталих објеката за 50%, односно ограничења расвјете на минимални сигурносни ниво,
- г) забране коришћења електричне енергије за додатно гријање, забране коришћења расхладних система у пословним просторијама и просторијама гдје постоји природна вентилација,
- д) увођења максималне штедње електричне енергије у јавним, заједничким и пословним просторијама, трговинама и ресторанима, домаћинствима и другим објектима,
- ђ) ограничења трајања програма свих ТВ студија,

- е) ограничења испоруке електричне енергије за освјетљење спортских стадиона,
  - ж) селективне редукције испоруке електричне енергије и
  - з) остале мјере којима се омогућава очување и рационална потрошња електричне енергије.
- (4) План ограничења потрошње из става (2) овог члана израђује се узимајући у обзир подједнак статус свих крајњих купаца унутар исте категорије потрошње и групе купаца.
- (5) Планом ограничења потрошње из става (2) овог члана се постижу следећи циљеви:
- а) ограничење испоруке електричне енергије индустријским објектима који користе електричну енергију у великим количинама у сврхе којим се не угрожава процес производње,
  - б) заштита крајњих купаца којима електрична енергија не смије бити искључена и
  - в) заштита индустријских погона од посебног интереса.
- (6) У случају појаве опште несташице електричне енергије, дистрибутер и снабдјевач користе сва расположива средства у циљу превазилажења насталих околности.
- (7) У току трајања околности изазваних несташицом електричне енергије, не примјењују се одредбе у вези са обавезном испоруком и квалитетом електричне енергије.
- (8) Дистрибутер обавјештава крајње купце о ограничењима испоруке електричне енергије и мјерама које треба предузети у циљу смањења потрошње током опште несташице електричне енергије.

Члан 107.

(Приоритети за испоруку електричне енергије у случају опште несташице)

- (1) У случају опште несташице електричне енергије испорука електричне енергије се врши према приоритетима.
- (2) Приоритет I су:
- а) болнице, клинике, специјалне здравствене установе (станице хитне помоћи и других хитних интервенција, стационари, заводи за трансфузију крви - узимање и прераду крви, центри за дијализу, домови здравља),
  - б) објекти водовода и канализације (за производњу, пречишћавање и транспорт воде, за функционисање канализације),
- (3) Приоритет II су:
- а) објекти за производњу основних прехранбених производа (централне пекаре, млекаре),
  - б) одређени војни објекти,
  - в) велики топлотни извори даљинског гријања,

- г) објекти радија и телевизије јавног сервиса,
  - д) објекти средстава јавног саобраћаја (аеродроми, жељезничке станице, станице сигнализације за јавни саобраћај и централне гараже јавног саобраћаја, објекти поште и телекома),
  - ђ) амбасаде, конзулати и стране новинске агенције,
  - е) штампарије дневних листова,
  - ж) објекти служби унутрашњих послова,
  - з) објекти у којима су смјештени државни органи,
  - и) студентски домови, ђачки домови, домови за старе и изнемогле особе,
  - ј) претоварни капацитети ријечног, жељезничког и другог саобраћаја,
  - к) хидрометеоролошки и сеизмолошки заводи,
  - л) дјечије установе,
  - љ) хотели "А" и "Де лукс" категорије,
  - м) индустријски погони намјенске производње,
  - н) рудници угља и остали рудници са јамском експлоатацијом,
  - њ) погони топлотне енергије, погони петрохемије и базне хемије,
  - о) градилишта електроенергетских објеката,
  - п) хладњаче и
  - р) пумпне станице за одводњавање.
- (4) Приоритет III за испоруку електричне енергије су објекти осталих крајњих купаца.
- (5) У објекте из става (2) и (3) овог члана не подразумевају се управно-административне зграде, објекти друштвеног стандарда, помоћни погони и радионице као и други дијелови који нису у директној функцији дјелатности тих објеката.

Члан 108.

(Објекти којима се може обуставити испорука електричне енергије због неплаћања, под посебним условима)

- (1) Због неплаћања обавеза за испоручену електричну енергију, не може се обуставити испорука електричне енергије објектима крајњих купаца чији би прекид рада довео до непосредне опасности по живот и здравље људи, гдје спадају:
- а) болнице, клинике, специјалне здравствене установе (станице хитне помоћи и других хитних интервенција, стационари, заводи за трансфузију крви - узимање и прераду крви, центри за дијализу, домови здравља),
  - б) објекти водовода и канализације (за производњу, пречишћавање и транспорт воде, за функционисање канализације),
  - в) објекти средстава јавног саобраћаја (аеродроми, жељезничке станице, станице сигнализације за јавни саобраћај),

- г) студентски домови, ђачки домови и интернати,
- д) хидрометеоролошки и сеизмолошки заводи,
- ђ) дјечије установе,
- е) рудници угља и остали рудници са јамском експлоатацијом и
- ж) пумпне станице за одводњавање.

(2) Уговором о снабдијевању/приступу са крајњим купцима чији су објекти наведени у ставу (1) овог члана утврђују се инструменти обезбјеђења плаћања за преузету електричну енергију (авалиране мјенице, банковне гаранције и други облици јемства прихватљиви за снабдјевача/дистрибутера).

(3) Објектима крајњег купца наведеним у ставу (1) овог члана може се обуставити испорука електричне енергије због неплаћања, уколико крајњи купац не обезбиди одговарајуће гаранције према условима из става (2) овог члана.

Члан 109.

(Накнаде штете због неосноване обуставе испоруке)

(1) Крајњи купац има право на накнаду штете узроковану неоснованом обуставом испоруке електричне енергије.

(2) У случају да крајњи купац и дистрибутер/снабдјевач не постигну споразум о висини штете из става (1) овог члана, крајњи купац може покренути поступак за накнаду штете пред РЕРС-ом.

(3) Накнада коју утврди РЕРС, у правилу не може бити мања од вриједности неиспоручене електричне енергије нити већа од утростручене вриједности неиспоручене електричне енергије. Вриједност неиспоручене електричне енергије је заснована на актуелним тарифама и количини енергије у kWh, која није испоручена.

(4) Количина неиспоручене електричне енергије утврђује се на бази уговорених, односно остварених количина у истом обрачунском периоду претходне године, ако уговором нису детаљније утврђене количине, уз примјену просјечних количина за временске периоде који су мањи од периода за које се врши уговарање, односно читавање.

(5) Уколико крајњи купац у поступку пред РЕРС-ом захтијева накнаду штете у износу који је већи од максималног износа накнаде из става (3) овог члана, РЕРС спроводи формалну расправу ради прибављања доказа и утврђивања чињеница о висини штете.

(6) Одлука РЕРС-а о захтјеву за накнаду штете је коначна, а странка незадовољна одлуком може покренути поступак пред надлежним судом.

ГЛАВА IX - ПРИГОВОРИ КРАЈЊИХ КУПАЦА

Члан 110.

(Поступак по приговору)

(1) Крајњи купац може поднијети приговор дистрибутеру/снабдјевачу због непоштовања одредби Општих услова у року од 30 дана од дана настанка разлога за

подношење приговора, уколико у појединачним случајевима одредбама Општих услова није другачије прописано.

(2) Дистрибутер/снабдјевач тарифних купаца је дужан да пропише и на одговарајући начин објави процедуре за рјешавање приговора крајњих купаца.

(3) Дистрибутер/снабдјевач тарифних купаца је дужан да рјешава приговоре крајњих купаца на једноставан и ефикасан начин.

(4) У поступку по приговору крајњег купца дистрибутер/снабдјевач тарифних купаца дужан је да:

- а) испита наводе из приговора,
- б) сачини одговор на приговор заснован на провјереним подацима у што краћем року и
- в) поднесени приговор покуша споразумно ријешити.

(5) Дистрибутер/снабдјевач тарифних купаца је дужан да одговори на писани приговор крајњег купца, у писаној форми, најкасније у року од 15 дана од дана његовог пријема, уколико у појединачним случајевима одредбама Општих услова није другачије прописано.

(6) Крајњи купац се може обратити дистрибутеру/снабдјевачу усменим путем, ако захтијева објашњење или допунске информације, а дистрибутер је дужан одговорити на прикладан начин.

Члан 111. (Рјешавање спорова)

(1) РЕРС је надлежан да, на захтјев странке, рјешава спорове у вези са:

- а) правом на напајање електричном енергијом,
- б) правом приступа на дистрибутивну мрежу,
- в) обавезом испоруке електричне енергије,
- г) тарифама по којима се енергија испоручује,
- д) застојима у напајању електричном енергијом,
- ђ) одбијањем испоруке електричне енергије и
- е) квалитетом напајања електричном енергијом.

(2) РЕРС рјешава спорове у складу са одредбама Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби на један од сљедећих начина:

- а) мирним рјешавањем спора,
- б) провођењем скраћеног поступка и
- в) провођењем формалне расправе.

(3) Прије подношења захтјева за рјешавање спора РЕРС-у, крајњи купац је дужан поднијети приговор у писаној форми дистрибутеру/снабдјевачу.

(4) Одлука РЕРС-а о захтјеву за рјешавање спора је коначна, а странка незадовољна одлуком може покренути управни спор пред надлежним судом.

ДИО ЧЕТВРТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 112.

(Закључење уговора о снабдијевању)

- (1) Дистрибутер и снабдјевач тарифних купаца ће закључити уговоре о приступу и уговоре о снабдијевању са постојећим крајњим купцима на средњем и високом напону у периоду од шест мјесеци од дана ступања на снагу Општих услова, а са крајњим купцима на ниском напону у року од годину дана од дана ступања на снагу Општих услова.
- (2) Уговори о снабдијевању закључени прије ступања на снагу ових Општих услова важе до истека рока на који су закључени.
- (3) У периоду до закључења уговора о снабдијевању са постојећим крајњим купцем, снабдјевач тарифних купаца врши снабдијевање крајњег купца на досадашњи начин, у складу са Одлуком о тарифном систему за продају електричне енергије у Републици Српској и по тарифним ставовима за неквалификоване купце електричне енергије у Републици Српској.

Члан 113.

(Информисање о условима снабдијевања)

Снабдјевач тарифних купаца је дужан, у року од два мјесеца од дана ступања на снагу Општих услова, на прикладан начин (средства јавног информисања, интернет страница, услужни центар, обавјештење уз рачун, летак и слично) информисати крајње купце о поступку и условима за закључење уговора о снабдијевању и приступу, као и о најважнијим одредбама Општих услова.

Члан 114.

(Обрачун трошкова прикључења)

До почетка примјене накнаде за прикључење која се утврђује у складу са Методологијом примјењиваће се постојећи начин обрачуна трошкова прикључка и једнократног новчаног износа ради обезбјеђења услова за прикључење, односно повећање прикључне снаге како је то прописано Општим условима за испоруку и снабдијевање електричном енергијом ("Службени гласник Републике Српске", број 66/06).

Члан 115.

(Раздвајање дјелатности дистрибуције и снабдијевања)

- (1) До правног раздвајања дјелатности дистрибуције и снабдијевања, права и обавезе која се односе на дистрибутера и снабдјевача тарифних купаца, су права и обавезе постојећих дистрибутивних предузећа.
- (2) У периоду од функционалног до правног раздвајања дјелатности дистрибуције и снабдијевања, дистрибутер и снабдјевач тарифних купаца електричном енергијом је и даље једно правно лице, а међусобна права и обавезе које се односе на дистрибутера и снабдјевача регулишу се интерним актима тог правног лица.
- (3) Када су произвођач електричне енергије и дистрибутер једно правно лице, приступ мрежи регулише се његовим интерним актима.

Члан 116.
(Усклађивање докумената)

(1) Дистрибутивна предузећа на територији Републике Српске су дужна ускладити Дистрибутивна мрежна правила са Законом и овим Општим условима и доставити их РЕРС-у на одобрење у року од три мјесеца од дана ступања на снагу ових Опшних услова.

(2) Дистрибутер/снабдјевач је обавезан усагласити постојећа упутства, обрасце захтјева и уговора у вези са издавањем електроенергетске сагласности, прикључењем, приступом и снабдијевањем електричном енергијом са одредбама Закона и ових Опшних услова у року од два мјесеца од дана ступања на снагу ових Опшних услова.

Члан 117.
(Обавјештавање купца о структури електричне енергије и утицај на животну средину)

(1) Снабдјевач је дужан путем рачуна или промотивног материјала доставити информације крајњем купцу о структури примарних извора електричне енергије којом га снабдијева, те упутити крајњег купца на референтне изворе гдје се могу пронаћи детаљније информације о утицају производње те електричне енергије на животну средину.

(2) Достава информација из става (1) овог члана врши се на годишњем нивоу, почевши од 01.01.2009. године.

Члан 118.
(Прикључна снага објеката за које не постоји електроенергетска сагласност)

(1) Уколико дистрибутер и постојећи крајњи купац у својој документацији не посједују електроенергетску сагласност ни податак о одобреној прикључној снази, према одредбама ових Опшних услова, на обрачунском мјерном мјесту крајњег купца, прикључна снага се утврђује:

- а) за крајње купце из категорије домаћинства, према номиналној струји главног инсталационог осигурача или уређаја за ограничење снаге,
- б) за крајње купце из категорије остала потрошња:
  - 1) према номиналној струји главног инсталационог осигурача или уређаја за ограничење снаге,
  - 2) уколико је мјерно мјесто крајњег купца опремљено уређајем за мјерење вршне снаге, прикључна снага се добија на основу максимално измјерене вршне снаге у претходној години,
- в) за крајње купце на средњем напону на основу максимално измјерене вршне снаге у претходној години,
- г) за крајње купце из категорије јавна расвјета на основу номиналне струје главног инсталационог осигурача.

(2) За крајње купце код којих се обрачунска снага утврђује мјерењем вршне снаге, али нису преузимали електричну енергију током цијелог посматраног периода од годину дана или су радили смањеним капацитетом, прикључна снага се утврђује на

основу номиналне струје главних осигурача или напојног трансформатора и трошила на средњем напону, узимајући у обзир фактор једновремености објекта крајњег купца.

(3) Крајњим купцима код којих се обрачунска снага утврђује мјерењем, може се на захтјев, уз приложену пројектну документацију, одобрити већа прикључна снага од снаге утврђене ставом (1) и (2) овог члана, уколико не постоје ограничења у мрежи.

(4) Дистрибутер ограничава прикључну снагу за купце из категорије домаћинства која се утврђује на начин прописан у ставу (1) тачка а) овог члана у складу са чланом 36. став (3), а, уколико за то постоје оправдани разлози у мрежи, може им привремено ограничити вриједност прикључне снаге у складу са чланом 36. став (5) Општих услова.

(5) Дистрибутер је дужан без накнаде издати електроенергетске сагласности крајњим купцима из става (1) овог члана у сљедећим роковима:

- а) крајњим купцима којима се обрачунска снага утврђује мјерењем и јавна расвјета - без одлагања,
- б) крајњим купцима из категорије остала потрошња на ниском напону којима се обрачунска снага не утврђује мјерењем - најкасније до 01.01.2009. године и
- в) крајњим купцима из категорије домаћинства - најкасније до 01.01.2010. године.

Члан 119.

(Поновно прикључење објеката повратника)

За крајње купце повратнике у мјеста боравка гдје су живјели прије рата, примјењују се одредбе за поновно прикључење њихових објеката на електроенергетску мрежу, са повластицама које су прописане Споразумом о поновном прикључењу стамбених објеката повратника на електродистрибутивну мрежу у БиХ.

Члан 120.

(Планови ограничења потрошње у случају несташице електричне енергије)

Дистрибутер је обавезан ускладити планове рада у условима ограничења испоруке електричне енергије због опште несташице, у року од три мјесеца након ступања на снагу ових Општих услова.

Члан 121.

(Измјештање мјерних мјеста)

Дистрибутер је дужан измјестити мјерна мјеста из члана 70. став (5) у року од осам година од дана ступања на снагу ових Општих услова.

Члан 122.

(Увођење стандарда IEC 60038 и EN 50160)

(1) Даном ступања на снагу Општих услова, дистрибутери су дужни обезбиједити примјену стандарда IEC 60038 и EN 50160, осим у посебним случајевима када је одредбама ових Општих услова дозвољена могућност снабдијевања електричном енергијом смањеног квалитета.

(2) Рок за потпуну примјену стандарда IEC 60038 и EN 50160 је 01.01.2015. године.

Члан 123.

(Рјешавање спорова који су у току)

Захтјеви за рјешавање спора који су поднесени РЕРС-у прије ступања на снагу ових Општих услова, окончаће се по одредбама Општих услова за испоруку и снабдијевање електричном енергијом ("Службени гласник Републике Српске", број 66/06).

Члан 124.

(Тумачење Општих услова)

(1) Тумачење одредби Општих услова даје РЕРС.

(2) Измјене и допуне Општих услова врше се на исти начин и по поступку који је утврђен за њихово доношење.

Члан 125.

(Престанак важења)

(1) Даном ступања на снагу ових Општих услова престају да важе одредбе Општих услова за испоруку и снабдијевање електричном енергијом ("Службени гласник Републике Српске", број 66/06), осим одредби у вези са чланом 114. ових Општих услова.

Члан 126.

(Ступање на снагу)

Општи услови ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: Р-33-338-100/08

Требиње, 07. август 2008. године

Предсједник РЕРС-а
Миленко Чокорило

Квалитет снабдијевања електричном енергијом

Евиденцију показатеља квалитета снабдијевања електричном енергијом чине:

- а) Индикатори комерцијалног квалитета,
- б) Индикатори континуитета испоруке.

а) Индикатори комерцијалног квалитета

Табела 1.

Р. бр.	Индикатор квалитета		Јединица мјере
1	Број посјета услужном центру	Укупно	
		На 100 крајњих купаца	
2	Просјечно вријеме чекања у call центру		минут
3	Број позива	Укупно	
		На 100 крајњих купаца	
4	Број писаних приговора	Укупно	
		На 100 крајњих купаца	
5	Просјечно вријеме одговора на писани приговор крајњег купца		дан
6	Просјечно вријеме одговора на упит крајњег купца		дан
7	Просјечан број очитања бројила крајњих купаца, по крајњем купцу		
8	Просјечан број самоочитања бројила по крајњем купцу		
9	Процент процијењених рачуна		%
10	Број ревидованих рачуна	Укупно	
		На 100 крајњих купаца	
11	Интервенције одјељења за поправке	Укупно интервенција	
		Средње вријеме реаговања	дан/сат
12	ЕЕ сагласности за крајње купце на ниском напону	Број издатих ЕЕ сагласности	
		Средње вријеме за издавања	дан

Р. бр.	Индикатор квалитета		Јединица мјере
13	Прикључење нових крајњих купаца на НН мрежу	Број прикључених крајњих купаца	
		Средње вријеме од закључења уговора о прикључењу до прикључења	дан
14	Вријеме од закључења уговора о снабдијевању до прикључења на мрежу	Број закључених уговора о снабдијевању	
		Средње вријеме од закључења уговора до прикључења	дан
15	Искључења крајњих купаца	Број искључења	
		Средње вријеме поновног прикључења након отклањања разлога	дан/сат
16	Број неоправданих искључења на 1000 крајњих купаца		
17	Просјечно вријеме поновног укључења након неоправданог искључења		дан/сат

Табела 2.

Р.бр.	Индикатор квалитета	Јединица мјере	
1	Интервенција на квар напојног осигурача крајњег купца	Број интервенција	
		Средње вријеме трајања интервенције	сат
2	Обнова напајања након испада	Број испада	
		Средње вријеме за обнову напајања	сат/минут
3	Извођење прикључка	Број израђених НН прикључака	
		Средње вријеме израде прикључка	дан
		Број израђених СН прикључака	
		Средње вријеме израде прикључка	дан
4	Процјена трошкова материјала и услуга	Укупан број	
		Средње вријеме за процјену	дан
5	Обавјештење о прекиду напајања	Укупан број обавјештења	
		Средње вријеме обавјештења	дана унапријед
6	Рјешавање жалби на квалитет напона	Број жалби	
		Средње вријеме рјешавања жалбе и изласка на лице мјеста	дан
7	Одговор на проблеме са мјерењем	Број пријава	
		Средње вријеме рјешавања проблема	дан
8	Обавјештење о начину плаћања, достављено уз рачун	да/не	
9	Поправка напонских прилика	Број поправки	
		Средње вријеме поправке	мјесец
10	Посјета крајњем купцу који захтијева измјештање бројила	Број захтјева	
		Средње вријеме реаговања	дан
11	Бројило замијењено, када је то захтијевано од стране купца	да/не (%)	
12	Искључење на захтјев крајњег	Број захтјева	

Р.бр.	Индикатор квалитета		Јединица мјере
	купца	Средње вријеме извршења	
13	Поновно укључење, након искључења због неплаћања	Број укључења	
		Средње вријеме укључења, од момента искључења до поновног прикључења	дан/сат
14	Процена трошкова за сложене послове	Укупан број	
		Средње вријеме за процену	дан
15	Тачност рачуна урађених процјеном	Број рачуна урађених процјеном	
		Процент рачуна са тачношћу изнад 5%	%

б) Индикатори континуитета испоруке

Табела 3.

	Индикатор континуитета испоруке	Јединица мјере
1	Дужина трајања дуготрајних прекида напајања по крајњем купцу у току године	минути/сати
2	Број краткотрајних прекида напајања по крајњем купцу у току године	
3	Број дуготрајних прекида напајања по крајњем купцу у току године	

Табела 4.

	Индикатор континуитета испоруке	Узрок прекида у напајању		
		Виша сила	Оштећења од стране трећих лица	Одговорност корисника дозволе
1	Дужина трајања непланираних прекида напајања по крајњем купцу у току године			
2	Број непланираних прекида напајања по крајњем купцу у току године			

Табела 5.

	Индикатор континуитета испоруке	Прекиди у напајању по напонском нивоу		
		Високи напон ($>35kV$)	Средњи напон ($1kV < U \leq 35kV$)	Ниски напон ($<1kV$)
1	Дужина трајања дуготрајних непланираних прекида напајања по крајњем купцу у току године			
2	Број дуготрајних непланираних прекида напајања по крајњем купцу у току године			
3	Дужина трајања планираних прекида напајања по крајњем купцу у току године			
4	Број планираних прекида напајања по крајњем купцу у току године			
5	Број краткотрајних непланираних прекида напајања по крајњем купцу у току године			

ОБЈАШЊЕЊЕ

- 1. Прекид напајања** означава стање при којем на примопредајном мјесту нема напона, може бити краткотрајни или дуготрајни.
- 2. Краткотрајни прекид** у напајању представља прекид чије је трајање дуже од 1 секунде, а краће и једнако 3 минута.
- 3. Дуготрајни прекид** у напајању представља прекид чије је трајање дуже од 3 минута.
- 4. Вријеме трајања прекида** рачуна се од:
  - а) тренутка када крајњи купац пријави прекид испоруке,
  - б) детекције прекида путем SCADA система,
  - в) тренутка када радници дистрибутивног предузећа утврде да је дошло до прекида испоруке.
- 5. Методологија за израчунавање Дужине трајања прекида и Броја прекида по крајњем купцу у току године.**

ДЕФИНИЦИЈЕ:

- а) Трајање прекида напајања (D):** Вријеме од тренутка када се уочи прекид до коначног успостављања напајања. У случају да се успостављање напајања одвија у фазама, трајање се израчунава одвојено за сваку групу купаца код којих је успостављање обављено у свакој фази.
- б) Оштећени крајњи купци (N):** Број крајњих купаца који су погођени у сваком прекиду (или дијелу прекида који има исто трајање). Уколико није познат тачан број купаца који су погођени прекидом испоруке, врши се процјена броја оштећених купаца:
  - У случају испада на средњем напону (СН) број ТС које су погођене прекидом испоруке множи се са средњим бројем крајњих купаца на ниском напону (НН) по ТС СН/НН на датом дистрибутивном подручју.
  - У случају испада на ниском напону, уколико је познат број крајњих купаца на НН који се напајају са ТС СН/НН, број оштећених купаца једнак је броју купаца који се напајају са те ТС подијељеном са бројем извода. Уколико тај податак није познат, број оштећених купаца једнак је средњем броју купаца по НН изводу на датом дистрибутивном подручју.
- в) Дужина трајања прекида напајања по крајњем купцу у току године (DTP):** Збир укључује све дуготрајне прекиде у току године, одвојено за планиране и непланиране прекиде.

$$DTP = \frac{\sum_i D_i \cdot N_i}{N_{po}}$$

гдје је:

- N_{po} - укупан број крајњих купаца у оквиру дистрибутивног подручја,
- i - редни број прекида,
- D_i - дужина трајања i -ог прекида,
- N_i - број крајњих купаца погођених i -им прекидом.

г) **Број дуготрајних прекида напајања крајњих купаца у току године (BDP):** Збир укључује све дуготрајне прекиде напајања у току године, одвојено за планиране и непланиране прекиде.

$$BDP = \frac{\sum_i N_i}{N_{po}}$$

гдје је:

- N_{po} - укупан број крајњих купаца у оквиру дистрибутивног подручја,
- i - редни број дуготрајног прекида,
- N_i - број крајњих купаца погођених i -им прекидом.

д) **Број краткотрајних прекида напајања крајњих купаца у току године (BKP):** Збир укључује све краткотрајне прекиде напајања у току године.

$$BKP = \frac{\sum_i N_i}{N_{po}}$$

гдје је:

- N_{po} - укупан број крајњих купаца у оквиру дистрибутивног подручја,
- i - редни број краткотрајног испада,
- N_i - број крајњих купаца погођених i -им испадом.

ђ) **Класификација прекида у напајању се врши на:**

- планиране (најављене),
- непланиране (ненајављене).

Уколико планирани прекид траје дуже него је најављено, вријеме изнад планираног се убраја у непланиране прекиде за које је одговоран дистрибутер.

е) **Класификација дистрибутивних подручја врши се на:**

- градска подручја,
- приградска подручја,
- сеоска подручја.

ж) **Класификација непланираних прекида према узроку врши се на:**

- виша сила,
- одговорност треће стране,
- одговорност дистрибутера.

Под вишом силом подразумевају се сви догађаји који доводе до прекида испоруке, а изван су контроле дистрибутера:

1. елементарне непогоде (земљотрес, пожар, поплава),
2. екстремни временски услови (атмосферска пражњења, олујни вјетар, прекомјерни лед и сл.),
3. прекиди на преносном напонском нивоу,

4. редуција оптерећења због несташице електричне енергије,
5. подфреквентно растерећење система,
6. налози надлежних органа.

Под одговорношћу треће стране подразумијевају се прекиди узроковани дјеловањем трећих лица као нпр:

1. прекид и оштећење проводника,
2. оштећење далековада,
3. крађа,
4. саботажа,
5. тероризам и сл.

з) Подаци се посебно евидентирају за различите врсте уземљења средњенапонске дистрибутивне мреже:

- изолована средњенапонска мрежа,
- средњенапонска мрежа компензована преко Петерсонове пригушнице,
- средњенапонска мрежа уземљена преко малог омског отпора.